

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 12, 2015 • Vol. CVI Nr. 133 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-12-15

Kauno Aušros gimnazijai – 100 metų

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Neseniai Lietuva minėjo pirmosios lietuviškos gimnazijos įkūrimo Vilniuje šimto metų sukaktį. Tais pačiais 1915 metais, po mėnesio, būsimo Vasario 16-osios Akto signataro spaustuvinininko Saliarono Banaičio pastangomis pradėjo savo darbą pirmoji lietuviška Kauno gimnazija. Jos direktoriumi tapo kunigas, teologijos mokslų daktaras Klemensas Šova, dažniausiai įvardijamas kaip Klemensas Šovys (jo antkapiniame paminkle Šiaulių senosiose kapinėse taip pat įrašyta: kunigas dr. Klemensas Šovys...), sąmoningas lietuvių tautinio judėjimo aktyvus dalyvis. Be savo daugybės visuomeninių darbų, gimnazijoje dar dėstė tikybą ir vokiečių kalbą, vėliau aktyviai dalyvavo Lietuvos kariuomenės veikloje – 1939 metais jam buvo suteiktas ginkluotųjų pajėgų prelado titulas, vokiečių okupacijos metais buvo vienas iš didelio pulko dvasininkų, gelbėjusių žydų tautybės žmones. Antrasis gimnazijos direktorius buvo Pranas Dovydaitis, žinomas kaip Ateitininkijos ideologas, Vasario 16-osios Akto signataras, profesorius, daugybės kultūros, religijos, filosofijos mokslo darbų autorius ir redaktorius, sovietinės okupacinės valdžios suimtas ir 1942 metais Severouralsko lageryje sušaudytas. Septynerius metus – nuo 1923 iki 1930 metų gimnazijai vadovavo taip pat Vasario 16-osios Akto signataras profesorius Mykolas Biržiška. Ir vėliau keitėsi direktoriai, bet gimnazijos kryptis iki sovietinės okupacijos išliko ta pati – išsilavinusio lietuvių auginimas, tautinio sąmoningumo brandinimas. Dabartinė gimnazijos direktorė – Nerija Baltrėnienė yra aštuoniolika šios mokymo įstaigos vadovė. – 3 psl.

Susirinkusius sveikina Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis.

VD Karo muziejaus sodelyje.

Aldonos Grigaitienės ir Norberto Skokauskos nuotraukos

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviai tarptautiniame festivalyje Floridoje – 5 psl.

Tautodailės institutas kviečia į dangaus sodus – 10 psl.

Apie politiką ir istoriją – iš pirmų lūpų

Generalinio konsulo paskaita universiteto studentams

Lapkričio 10 d. University of Illinois (UIC) Čikagoje Lietuvos generalinis konsulas Marijus Gudynas skaitė paskaitą lietuvių kultūros kurso studentams. Prof. Giedriaus Subačiaus kvietimu diplomatas papasakojo apie Lietuvą, pristatydamas pagrindinius Valstybės raidos įvykius, pabrėždamas pastaruosius 25-erius atkurtos nepriklausomybės metus, kuomet sėkmingai įtvirtinta Lietuvos valstybė, užtikrintas jos politinis stabilumas ir ekonominis augimas. Diskusijoje taip pat nemažai dėmesio skirta besiformuojančios sudėtingos geopolitinės situacijos pasaulyje aptarimui. Diplomatas pasakojo apie atskirų teroristinių organizacijų ir valstybių veiksmus, griaunančius egzistuojančias tarptautinės teisės ir saugumo sistemas. Studentus ypač domino Rusijos agresija Ukrainoje ir galimi šio konflikto sprendimo būdai, pabėgėlių iš Sirijos ir kitų valstybių situacija Europoje, kiti tarptautinės politikos klausimai. Studentų paprašytas, M. Gudynas taip pat papasakojo apie savo kaip generalinio konsulo pareigas, pasidalino profesine patirtimi.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

LR generalinis konsulas Čikagoje M. Gudynas skaitė paskaitą UIC studentams.

A. Vertelkaitės nuotraukos

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Laisvas tas, kuris gali nemeluoti – Albert Camus

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Diskusija įgyja pagreitį

Atsiliepiamas į dr. Stasio Bačkaičio straipsnį „Tyla gera byla...“

(„Draugas“, 2015 spalio 24, p. 3).

ŽIVILĖ GIMBUTAITĖ

Gėriuosi daugybe straipsnių „Drauge“, tarp jų Renatos Šerelytės įžvalgiais vedamaisiais Kultūros skyriuje, bet vis neišreiškiu savo nuomonės ar bent padėkos... Dr. Stasio Bačkaičio straipsnis „Tyla gera byla, bet tik ne išeivijos kultūrinio kraičio išsaugojimo atveju“, komentuojantis dr. Roberto Vito susirūpinimą dėl besitęsiančio JAV lietuvių organizacijų ir jų vadovų archyvų vežimo į Lietuvą, pastumia plunksną su kvietimu pasisakyti. Nors šis straipsnis užkliudė nuomonės, kurių lyg nevalia išreikšti, skaitydama apie rašytojų archyvų bei menininkų kūrybos perkėlimą į muziejus Lietuvoje jų pačių arba jų šeimų pageidavimu, nutariau parašyti.

Kodėl nepastačius, neįsteigus naują lietuvių kultūros centrą, talpinantį biblioteką su archyvais bei skaityklą ir muziejų su sale kultūrinei veiklai, o šiam tikslui įgyvendinti, nesubūrus visas šiuolaikines lietuvių organizacijas JAV? Čikagoje yra Pasaulio lietuvių centras, Balzeko muziejus ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC), tai naujam centrui gal būtų galima rasti vietą Amerikos vakarų viduriniame rajone, rytiniame arba vakariniame pakrastyje. Dr. Bačkaitis mini čekų-slovakų bendruomenės įkurtą centrinį kultūros muziejų bei archyvą Cedar City, Iowa valstijoje, „kur telkiamas tautiečių, gyvenančių JAV, paveldas“. San Marino, Kalifornijoje, esanti Huntington biblioteka ir muziejus su sodais (The Huntington) suteikia prabangų, idealų, senovišką modelį pastatų bei erdvės atžvilgiais. Lietuviams, apart esančių balistikos centrų, labai reikia bibliotekos ir dar vieno muziejaus lietuvių dailininkų bei menininkų darbams parodyti, o taip pat ir subuvimams, paskaitoms, etc.

Mano galva, Lietuvių Fondas galėtų išjudinti tokį projektą, prisidėjęs Vydūno fondui, ateitiniams, skautams, atskiroms parapijoms, ką tik sukurta Lietuvių pasaulio menininkų tarybai (Lithuanian World Arts Council), labdaros organizacijos ir daugybei žmonių, norinčių paremti lietuvių kultūrą JAV. Neseniai Los Angeles Akademikų skautų metinėje šventėje Vydūno fondo atstovas minėjo, jog kartais Fondas turi daugiau lėšų stipendijoms, negu aplikacijų paramai... Lietuvių Fondas, rodo, dalina pinigus į visas puses. Ko gero nemažas skaičius studentų ir kitų prašančių stipendijų galėtų savaip išsiversti: padirbėti studijų metu kaip darė pokario emigrantų vaikai. Labdara vaikų namams ir mokslui Lietuvoje pageidautina, tačiau Lietuva turi gan daug paramos iš Europos Sąjungos, pvz., našlaičių apgyvendinimui „šeimose“ ir namų statymui tam tikslui. Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje prieš porą metų prie klebonijos buvo įkurtas sodelis su paminklu Bernardui Brazdžioniui ir kolegoms rašytojams-joms. Sodelis gražus, poeto skulptūra puiki, bet jai ne vieta parapijos mažame sklype; norėtųsi platesnės kultūrinės erdvės.

Dr. Bačkaitis rašo ne tik apie kultūrinės ir

mokslinės medžiagos saugojimą JAV bet ir „pilno atsarginio Lietuvos centrinio archyvo steigimą ir išlaikymą čia“, apie Lietuvos valstybės dokumentų bei archyvų dublikavimą čia. Jo argumentai iš politinio taško yra logiški ir įtikinantys, nors aš esu labiau optimistiškai nusiteikęs dėl Lietuvos nepriklausomybės išsilaikymo ir galimų Rusijos agresijų. Jei valstybiniai dokumentai būtų sunkiai įtalpinami Lietuvos ambasadoje Washington D.C., naujoji biblioteka turėtų ir šį archyvinį uždavinį.

Pastaraisiais 24 metais daugiau lietuvių emigruoja iš Lietuvos į Vakarų, negu pokario išeivių vaikų bei anūkų grįžta Lietuvon. Todėl išeivijos kultūrininkų paveldas turėtų būti saugojamas JAV, kaip

išeivių tėvų palikimas savo vaikams ir „trečiabangiams“. Lietuvoje kultūra bei mokslas klesti, nes tai lietuvių stiprybės; muziejų, bibliotekų yra per akis. Amerikoje lietuvių kultūrinė veikla irgi gyvuoja – koncertais, minėjimais, dainų bei šokių šventėmis, labdaringais subuvimais, meno parodomis ir, laiks nuo laiko, knygų pristatymais. Tik reikia solidžios bibliotekos, kol dar įmanoma sukaupti jai medžiagą bent dalinai iš asmeniškų dovanų. Muziejus prie bibliotekos būtų labai lietuviškas užsimojimas, kuris sudarytų galimybę dalintis lietuvių kultūra bei menu ir bendrauti su kitataučiais amerikiečiais. Be abejo, tai dideli projektai, iškeliantys iššūkį Lietuvių Bendruomenei įsteigti ką nors naujo.

Bernardo Brazdžionio vardo išeivijos menininkų kiemelis. Jį prižiūri Just Millin' Around Theatre įkūrėja Justina ir Arūnas Brazdžioniai. Arūnas – Bernardo Brazdžionio sūnėnas. Šeima augina sūnų Adomą Balį. Čia, Šv. Kazimiero parapijos sode Los Angeles, ateityje numatoma įkurti muziejų.

Audronės Kižytės nuotraukos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Kauno Aušros gimnazijai – 100 metų

Atkelta iš 1 psl.

1923 metais, minint dr. Jono Basanavičiaus redaguoto laikraščio „Aušra“ 40-ties metų sukaktį, gimnazijai buvo suteiktas daug ką įpareigojantis Aušros vardas. Gimnazijos mokiniai aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, kūrė ir savo mokyklos tradicijas, kurias ne retai perimdavo ir kitos mokyklos. Pavyzdžiui, 1919 metais gimnazija tapusi valstybine, pirmoji įvedė uniformas. Aušroakai pirmieji – 1926 metais, likus 100 dienų iki mokslo metų pabaigos, pasikvietę garbingų svečių, surengė šimtadienio vakarėlį su pritaikyta menine programa. Nuo 1927 metų vadinamą šimtadienį pradėjo švesti ir kitos Lietuvos mokyklos. Gimnazijos mokiniai garsėjo ir savo sportiniais pasiekimais, ypač krepšinio komanda. Gimnazijos leistuose įvairiuose periodiniuose laikraščiuose reiškėsi mokinių kūrybinė mintis. Šios gimnazijos suole pirmosios literatūrinės patirties sėmėsi rašytojas, aktorius ir režisierius, vienas pirmųjų lietuvių modernistinės dramos kūrėjų Antanas Škėma. Čia pasirodė bene pirmieji Jono Aisčio ir Antano Miškinio eilėraščių posmai. Okupavus Lietuvą, Jonas Aistis atsидūrė JAV, kur rengė okupuotos Lietuvos periodikos ir knygų apžvalgas, dirbo Kongreso bibliotekoje, o Antanas Miškinis, išitraukęs į Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos veiklą, patyrė sovietinio gulago baisybės. Okupantas ištrynė ir turėtą gimnazijos pavadinimą, pakeisdamas jį savos ideologijos ženklu. Paskirti sovietinės valdžios partokratai stengėsi užgniaužti bet kokį ryškesnės tautinės minties pasireiškimą, stengėsi didinti pionierių ir komjaunuolių mokykloje skaičių, nesidrovėdami taikyti įvairias spaudimo priemones ne tik mokiniams, bet ir klasių auklėtojams, tėvams. Šlubuojančiam komsorgui Kavaliauskui kartais pavykdavo užverbuoti vieną kitą vyresnioką, kad šis jėga atitemptų žemesnių klasių mokinių į pirmame aukšte įrengtą vadinamą „raudonąjį kampelį“ agitaciniam pokalbiui stoti į sovietų primestas komunistines organizacijas. Taip bandė „suagituoti“ ir mane stoti į pionierius: po pamokų leidžiantis laiptais žemyn link centrinio išėjimo, du mokiniai stvėrė mane už rankų bandydami nusitempti pas minėtą komsorgą, bet man pavyko išsisukti – tik liko tokios „agitacijos“ žymė – suplėšytas drabužis... Už suplėšytą drabužių maniau nuo tėvų gausiu barti, tačiau paaiškinus kas nutiko, tėvai tik pagyrė už mano pasipriešinimą komsorgo užmačioms. Vėliau mano mama, kad būčiau pionieriumi agitavo pati klasės auklėtoja I. P., sakydama, kad jai reikalingas tik pionierių skaičius klasėje, o ne idėja, net žadėjo nekreipti dėmesio į mano patarnavimą šv. Mišiomis Šančių bažnyčioje. Sakė, kad daug lankančių bažnyčių vaikų yra pionieriai, tik klasėje per sovietines šventes užsiriša tuos pionieriškus kaklaraiščius (tuos kaklaraiščius mokiniai vadindavo „silkėmis“). Tačiau ir ši agitacija nepadėjo. Mokykloje nebuvo nei pionierių, nei komjaunuolių. Čia pat prisimenu buvusio kompartijos sekretoriaus, tapusio Lietuvos Prezidentu Algirdo Brazausko žodžius – įsitikinusių komunistų toje partijoje buvo tik mažytis procentas... Dauguma tik vaidino komunistinį spektaklį... Man pačiam, jau būnant vyresniojoje klasėje, teko matyti kaip mūsų fizikos mokytojas – kompartijos narys, kartais per pamokas darydavęs ateistines užuominas M., slapta Kauno arkikatedros bazilikos zakristijos koplytėlėje priėmė bažnytinę santuoką. Vėliau, jis siekdamas karjeros, klusniai vykdė čekistinius nurodymus. Rusų kalbos mokytojas komunistas R. būdavo siunčiamas Kūčių vakarą į mokyklos mokinių namus tikrinti, ar namuose nešvenčiamos Kūčios. Tik tas šnipinėjamas jo šeimininkams maža duodavo naudos: mokinių tėvai, kaip ir mokiniai, žinojo mokytojo silpnę alkoholiui – pirmuose jo apsilankymo namuose būdavo gerokai pavaišinamas tuo gėrimu, į kitus eidavo jau gerokai įkaušęs, o dar toliau jo svirduliuojančio niekas neįsileisdavo... Prieš sovietines šventes mokytojui Ilgūnui būdavo nurodyta su mokiniais repetuoti, kaip reikės eiti tose priverstinėse šventinėse demonstracijose – vietoje kūno kultūros pamokų kelis kartus žygiuodavome gatvėmis. Einant pro įrengtą tribūną greta Karo muziejaus Donelaičio gatvėje turėjome į partokratinis šūkius atsakyti – „valio“. Tačiau jau per pačią vadinamą šventinę eisena vietoje „valio“, sušukdavome – „namo“... Dažnai pabėgdavome pro užpakalines duris ir nuo tų įkyrių ideologinių minėjimų. Cent-

Šventinė eiseną.

Prie Nežinomo kareivio kapo. Priekyje - Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis, Sausio 13-osios brolių Garbės pirmininkė Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė, LLKS štabo viršininko pavaduotojas Zigmąs Tamakauskas.

rines duris saugodavo mokytojai su budinčiais mokiniais. Vienais metais mūsų klasė buvo pirmame aukšte, jos langai atsidarydavo I. Kanto gatvės pusėje. Tuo mes puikiai pasinaudodavome iššokdami pro langus.

„Aušros“ gimnazijos gelmėje visada ruseno patriotinės nuotaikos, kurios ryškesne auka liepsna sušvisdavo įvairiuose jos gyvavimo laikotarpiuose. Ryškiomis raidėmis gimnazijos istorijos puslapiuose švyti jos buvusių mokinių Vinco Dovydaičio, žuvusio 1919 metais spalio mėnesį Vilniaus fronte, Algirdo Jasaičio, žuvusio dalyvaujant 1923 metais Klaipėdos sukilime ir žuvusio šaulio Stasio Staniulio pavardės. Daugelis su šia gimnazija susijusių žmonių dalyvavo ir 1941 metų Birželio sukilime prieš sovietinį okupantą. Tai jau mūsų minėtas rašytojas Antanas Škėma, daug kam žinimas maratono bėgikas, buvęs ir mano kūno kultūros mokytojas Alfonsas Vietrinis ir kt. Gimnazijoje mokėsi ir legendinis partizaninio karo dalyvis Juozas Lukša bei jo broliai Jurgis ir Antanas – tos pačios partizaninės kovos dalyviai. Vėliau čia reiškėsi ir neginkluota rezistencinė veikla. Mūsų įkurtoje pogrindinėje antisovietinėje jaunimo organizacijoje aktyviai dalyvavo gimnazijos administracijos sekretorė Pranutė Bajarūnaitė. Šaunus gimnazijos auklėtinis Augustinas Laurynaitis, panašiai kaip kunigas Bronius Laurinavičius ar poetas Mindaugas Tomonis žuvo po važiuojančio transporto ratais. Čekistai, norėdami užtušuoti savo veiksmus, paskleidė ir per savo sėbrus platino įvairius gandus apie Augustino Laurynaičio žūtį priežastį. 1955 metais žuvus per nelaimingą atsitikimą Adomo Mickevičiaus vidurinės mokyklos mokinėi, Kauno arkikatedros bazilikos choro dalyvei ir veikliai adoruotojai Daliai Puidokaitei, panikuojant miesto partokratams, aušroakai aktyviai dalyvavo ir jos iškilmingoje su bažnytinėmis vėliavomis ir religinėmis apeigomis vykusiame laidotuvių procesijoje, nusidriekusiame per miesto centrines gatves. Didelės paskatos domėtis Lietuvos istorija turėjo tuometinio mokyklos inspektoriaus istorijos mokytojo Bulotos pamokos, jo drąsus, o kartais diplomatiškai ištartas pedagoginis žodis. Mokytojas net rekomenduodavo namuose pasiskaityti Adolfo Šapokos Lietuvos istoriją perspėdamas, kad jos nesineštume į mokyklą. Mokytojas Bulota labai nemėgdavo tinginių ir triukšmadarių. Tokiems iš jo išsprūsdavo žodžiai: kai tēkšiu į sieną, tai motina su šaukštu tris dienas gramdys... Tačiau jis nieko netėkdavo – visi jautėme jo geranoriškumą. Malonu prisiminti, kad mano mokyklinės istorijos, geografijos ir gamtos mokslų žinios būdavo visada įvertinamos tik la-

bai geru pažymiu. Kartais net buvau paliekamas po pamokų pamokyti istorijos keletą klasiokų. Geru žodžiu prisimintinos gamtos mokslų mokytojos Vyšniauskaitė ir Strazdienė, lietuvių kalbą ir literatūrą dėščiusios mokytojos Dragūnaitė, Vaitkevičiūtė ir Rūkaitė, prisimintinas ir geografiją dėstęs mokytojas Pikčilingis, ir matematikos mokytojas Grinius už jo geraširdiškumą pramintas Tėtušiu. Fizikos mokytojas Karlonas buvo didelis futbolo mėgėjas. Kai žaidė mūsų „Inkarų“ komanda su tuometinio Leningrado „Zenitu“, mūsų klasės mokinių būrys su pačiu mokytoju į stadioną pateko nelegaliai peršokę raitosios tuometinės milicijos saugomą tvorą. Prisimintina ir tai, kad mokykla, be abejo, žinojusi mano neslepiamą tikėjimo nuostatą ir tarnystę prie altoriaus, parašė gerą charakteristiką su rekomendacija studijuoti lituanistikos mokslus Vilniaus universitete. Už tai pirmučiausiai esu dėkingas klasės auklėtojai mokytojai Rūkaičiai.

Baigiau mokyklą 1955 metais su paskutine berniukų laida. 1954 metais mokykla tapo mišri, ji buvo „sujungta“ su antra mergaičių vidurine mokykla. 1988 metais mokyklą įsiūbavo Sąjūdžio banga – joje pradėjo veikti šio visuomeninio judėjimo rėmimo grupė. Nepriklausomybės atkūrimo išvakarėse – 1989 metais mokyklai gražintas garbingas „Aušros“ vardas, o 1998 metais mokyklai vėl suteiktas gimnazijos statusas.

Įvairių žanrų garsūs menininkai – Vytautas Kasiulis, Vytautas Valius, Robertas Antinis, Vladas Stauskas, Jurgis Mačiūnas, Robertas Verba, Vytautas Žalakevičius, Leonardas Zelčius, Gytis Padegimas, jaunystėje buvęs ministrantu Mokinių bažnyčioje kompozitorius Mindaugas Tamošiūnas, Konradas Kaveckas, Rimas Geniušas, mokslo darbuotojai Arvydas Butkus, Limas Kupčinskas, LR Seimo narys Rytas Kupčinskas, krepšininkas Stepas Butautas ir daugelis kitų – tai vis Aušros gimnazijos auklėtiniai. Mano klasiokas, jaunystės laikų draugas Algimantas Cimbolaitis taip pat garsėjo savo literatūriniais sugebėjimais, išleido keletą savo poezijos knygų. Buvusiam gimnazijos kapelionui prelatui Stanislovui Jokūbauskui už žydų vaikų gelbėjimą suteiktas Pasaulio teisuolio vardas. Gimnaziją baigė ir trys Kovo 11-osios Akto signatarai. Vienas jų – Lietuvos Sąjūdžio vedlys, Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis.

Kauno „Aušros“ gimnazija švenčia savo veiklos 100 metų jubiliejų. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje, kur buvo prisiminti visų kartų gimnazijos mokytojai ir mokiniai. Iš Katedros didžiulė aušroka ir jų artimųjų eiseną, stabtelėjusi prie savo pasipuošusios gimnazijos, nužygiavo Laisvės alėja link Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio. Čia jautrias kalbas pasakė gimnazijos direktorės pavaduotoja ir buvęs aušroka profesorius Vytautas Landsbergis. Pagerbus žuvusius dėl Lietuvos laisvės, gėles padėjome prie Nežinomo kareivio kapo ir prie Laisvės paminklo. Tolimesnis jubiliejaus renginys vyko VDU didžiojoje salėje. Šventinį susirinkimą savo sveikinimo žodžiu pradėjo gimnazijos direktorė Nerija Baltrėnienė. Ji išsamiai nušvietusi gimnazijos nueito kelią ir, pabrėžusi jos gilias lietuviškumo tradicijas, garbingiems svečiams įteikė Gimnazijos 100-čio medalius. Dideliam būriui gimnazijos mokytojų buvo įteikti Švietimo ir mokslo ministerijos, miesto savivaldybės bei Švietimo ir ugdymo skyriaus Padėkos raštai. Savo prisiminimais iš gimnazistinių laikų pasidalijo pirmasis atkurto Nepriklausomos Lietuvos vadovas profesorius Vytautas Landsbergis, Prezidentas Valdas Adamkus ir kiti. Sveikinimo žodį tarė Kauno meras Visvaldas Matijošaitis. Meninę programą atliko gimnazijos mokiniai. Malonią staigmeną pateikė profesorius Vytautas Landsbergis, paskambinęs keletą M. K. Čiurlionio fortepijoninių etiudų.

Tolimesnis prisiminimų bei pabendravimo vakaras vyko pačioje gimnazijoje. Prasingai praėjo diena. Labai įsimintini liko Prezidento Valdo Adamkaus pasakyti žodžiai: „Ši mokykla man davė ne tik matematikos, istorijos ar geografijos žinių, čia aš gavau vertingus gyvenimo pagrindus: žmogiškumą, patriotizmą, tautinį orumą.“ Palinkėsime gimnazijai, jos vadovybei, mokytojams bei mokiniams visada siekti šių nekintamų dvasinių vertybių, prisikėlusios Tėvynės aušros spinduliu, savo tautinių šaknų geresnio pažinimo ir stiprinimo.

Zigmąs Tamakauskas – Kauno miesto savivaldybės Švietimo tarybos narys, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio štabo viršininko pavaduotojas.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Hartforde paminėti Etnografinių regionų metai

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Baigiasi Lietuvos Respublikos Seimo „Etnografinių regionų metai“. paskelbtieji 2015-ieji. Smagu prisiminti spalio 24 dieną Connecticuto valstijos sostinėje Hartforde parodytą spektaklį „Kas apsakys tas dzūkų linksmybes?“ Nespėjome šluostyti juoko ašaras, nes vaidino talentingos Lietuvos nacionalinio dramos teatro aktorė Vitalija Mockevičiūtė ir Valsybinio jaunimo teatro aktorė Neringa Varnelytė. Jos daug kam pažįstamos iš Lietuvos televizijos laidos „Dviračio šou“ ir televizijos serialo „Moterys meluoja geriau“. Aktorės vaidino kalbėdamos tarmiškai, pasakojo dzūkiškas sakmes ir legendas, kurias lydėjo dainos. Spektaklyje skambėjo Dariaus Mockevičiaus ir Pauliaus Kovalenko atliekama muzika.

Pilnutėlėje salėje tarp įvairaus amžiaus žiūrovų buvo daug vaikučių, taip pat svečių iš New Yorke, Pensilvanijos ir New Jersey valstijų. Šventėje dalyvavo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius su šeima, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen.

Už malonias akimirkas turime padėkoti rėmėjams – JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Kultūros tarybai ir Lietuvių Fondui bei rengėjams – JAV LB Connecticuto apygardai.

Iševijoje – dėmesys etnografijai

Džiugina tai, kad iševijoje skiriamas didelis dėmesys etninei kultūrai bei kai kuriose šeštadieninėse lietuviškose mokyklėse dėstoma Lietuvos krašto pažinimo istorijai. Kultūros pažinimo ir išsaugojimo variklis yra etninę kultūrą propaguojantys renginiai, etnografinio regioniško vertybių pristatymas. Etnografinių regionų metais buvo norėta ne tik parodyti Lietuvos krašto savitumą, bet ir skatinti gilesnį pažinimą, ugdyti pasididžiavimo jausmą savo gyvenamosios vietovės unikalios kultūra. Juk yra labai svarbu, kad jaunoji karta tai suvoktų.

Praeitais ir šimtmečiais kaupti dvasiniai turtai turi būti mūsų kultūros prioritetas. Etninė kultūra yra kiekvienos tautos nacionalinės kultūros pamatas, todėl kultūrinio tapatumo išsaugojimas yra labai svarbu. Smagu pastebėti, jog kalendorinėse ir bendruomenių šventėse gausu įvairaus amžiaus žmonių, kurie noriai susipažįsta su tradiciniais amatais, kulinarinio paveldo įvairove, folkloro kolektyvų atliekama menine programa. Pažymint etnografinių regionų metus, turime galimybę dar geriau pažinti savo šaknis, išsaugoti kultūros paveldo vertybes ir perduoti jas ateisiančioms po mūsų kartoms. Esame įvairūs ir įdomūs, tad sugėbime tai išsaugoti.

APIE LIETUVOS REGIONUS

Lietuva nors ir nedidelė valstybė, tačiau joje yra net 5 etnografinės sritys, dar vadinamos regionais: Aukštaitija, Žemaitija, Dzūkija (Dainava), Suvalkija (Sūduva) ir Mažoji Lietuva. Kiekvienas jų skiriasi savo tarmėmis, tradicijomis, papročiais, maisto gaminimo ypatumais.

Aukštaitija – tai didžiausias regionas Lietuvoje ir užima rytinę bei šiaurės rytų Lietuvos dalį. Regiono centras yra Panevėžys. Šiame regione apie XI amžių susiformavo Lietuvos Didžioji kunigaikštystė, gimė nemažai garsių didikų bei kunigaikščių. Aukštaitija taip pat žinoma savo unikaliomis senovinėmis dainomis – sutartinėmis. Šis kraštas sunkiai įsivaizduojamas be savo alaus ir aludarių. Jau nuo seniausių laikų Biržų miestas ir jo apylinkės garsėjo ir iki šiol yra žinomas savo giliomis alaus gaminimo tradicijomis.

Sakmių porintojos aktorės Vitalija Mockevičiūtė ir Neringa Varnelytė.

Irenos Nakienės-Valys nuotr.

Žemaitija – šiaurės vakarų regionas su sostine Telšiais. Vietiniai čia kalba žemaičių tarme. Labiausiai kvapą gniaužianti šventė Žemaitijoje yra Užgavėnės.

Dzūkija (Dainava) – pietų Lietuvos regionas, kuris dar vadinamas dainų kraštu, garsėjantis savo miškais, grybais ir uogomis. Tie, kurie nori pajusti šio krašto žavesį, gali plaukti baidarėmis, pasivaikščioti miškų takeliais, uogauti ar grybauti. Visus vandens procedūrų ir pramogų mėgėjus kviečia Lietuvos sanatorijų sostinė – Druskininkai, kur laukia vandens pramogų ir SPA parkas, viešbučiai, siūlantys poilsį ir gydomąsias procedūras, uždara kalnų slidinėjimo arena, nuotykių parkas medžiuose ir kitos nepamiršamos pramogos.

Suvalkija (Sūduva) – tai regionas esantis pietų – pietvakarių Lietuvos dalyje (be Lazdijų rajono). Tai kraštas turintis keletą pavadinimų, kurie vartotini skirtingais istoriniais laikotarpiais: Sūduva, Suvalkija, Užnemunė. Visgi žinomiausias ir populiariausias – Suvalkija, kuris paplito nuo 1867-ųjų metų, kai tuometinės Lenkijos karalystės šiauriniai regionai buvo sujungti į naują Suvalkų guberniją. Iš Suvalkijos kilo cepelinai, kurie vėliau tapo Lietuvos nacionaliniu patiekalu.

Mažoji Lietuva – tai regionas, kuris apima beveik

visą buvusią Klaipėdos apskritį (Kursių Neriją, Klaipėdos bei Šilutės rajonus, pietinę buvusios Tauragės apskrities dalį). Nuo XVI amžiaus iki 1918-ųjų metų tuometinė Mažoji Lietuva (dabartinė Kaliningrado sritis) tapo senųjų baltų – prūsų – gyvenamoji vieta. Regionas buvo pagrindinis centras, kur gimė pirmieji lietuviški raštai: lietuviška knyga, pirmoji lietuvių kalbos gramatika ir dainų rinktinė. Spaudos draudimo laikotarpiu mūsų knygnešiai „kontrabanda“ gabeno Tilžėje spausdintus lietuviškus veikalus, knygas bei žurnalus. Jų drąsos dėka lietuvių kalba gyvuoja iki šiol.

Šis regionas garsėja unikaliu nacionaliniu parku – Kursių nerija, kuris Europoje dar vadinama vienintele dykuma Europoje. Šis gamtos perlas buvo įtrauktas į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos UNESCO (Angl. – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) pasaulio paveldo sąrašą. Šiame regione yra senasis Rusnės miestas, anksčiau garsėjęs kaip pirklių miestas, Mingės kaimas, kurio pagrindinė gatvė yra upė, Ventės ragas su ornitologine stotimi (šioje stotyje kasmet yra žieduojami į pietus migruojantys paukščiai, nes didžioji paukščių migracija vyksta būtent šiame krašte) bei Lietuvos vasaros sostinė – Palanga.

Pagal www.ivilnius.lt ir kitą interneto žiniasklaidą parengė Irena Nakienė-Valys – JAV LB Rytinės Connecticut apylinkės pirmininkė ir PLB Seimo narė.

Praėjusį šeštadienį, lapkričio 7 d., aktoriai ir muzikantai iš Lietuvos humoristinę dzūkišką programą parodė ir Čikagos apylinkių lietuviams. Willowbrook Ballroom salėje buvo surengtas liaudiškas vakarėlis visai šeimai „Kaip žmogus laimės ieškojo“, kuriame taip pat dalyvavo „Sodžiaus“ kaimo kapela bei jauniosios popchoro „Svajonė“ dainininkės.

Audronės Kižytės nuotraukose – muzikantai Paulius Kovalenko ir Darius Mockevičius; Lietuvių operos choristai Vilma ir Artūras Vilimai.

Tarptautiniame Floridos festivalyje dalyvavo lietuviai

Grupė „Ritmas“ ir „Saulutės“ mokyklėlės mokiniai Šv. Jeronimo festivalyje atliko puikią lietuvišką programą.

Agnė Zabukaitės nuotraukos

RAMUTĖ KRIKŠČIKIENĖ

Jau kelinti metai iš eilės rudenį Floridos Šv. Jeronimo parapija organizuoja tarptautinį festivalį, į kurį kviečiami ir lietuviai. Rugsėjo 27 dieną, sekmadienį, festivalis prasidėjo šv. Mišiomis ir tautų paradu. Po šventės dalyviai rinkosi į salę, kur kiekviena etninė grupė stengėsi parodyti, kuo garsi ir turtinga jų tauta.

Floridos St. Peterburgo Lietuvių klubo valdybos paruoštas standas buvo vienas įdomiausių ir pritraukė daugiausiai lankytojų. Vaišino festivalio svečius kopūstų sriuba, juoda ruginė duona, naminiu sūriu, burokėlių mišraine ir, žinoma, kugeliu. Ne tik vaišino, bet ir dali-

Floridos St. Peterburgo Lietuvių klubo valdybos paruoštas festivalio standas pritraukė daug lankytojų.

jome patiekalų receptus. Visus labai sudomino šakotis, kuriuo buvo galima ne tik pasigrožėti, bet ir paragauti.

Ant lietuviškomis austomis staltiesėmis užtiestų stalų puikavosi medžio ir gintaro dirbiniai, tautinės juostos. Visus „sveikino“ lėlė lietuvaite – papuošta tautiniais drabužiais ir gintariniais karoliais.

Pasižvalgius po salę ir „apsilankius kituose kraštuose“, buvo galima sužinoti, kuo didžiuojasi kitos tautos, suprasti, kokios skirtingos kultūros, sugebėjusios neištirpti bendradame JAV tautų katilė.

Meninę lietuvių programą pradėjo kolektyvo „Ritmas“ šokėjos su tradiciniu lietuvių liaudies pasisveikinimo šokiu „Kepurinė“. Labai smagiai jaunieji šokėjai sušoko trunkų „Klumpakojį“. Malonu, kad „Ritmas“ augina jauną pamainą. Šokėjai taip pat pristatė juokingą foksotrotą „Šlepoksiukas“ ir sulaukė daugybės plojimų. Programą šokėjai baigė nuotaikingu šokiu „Kalvelis“. Žiūrovai ilgai plojo ir kvietė pakartoti.

Gaila, kad lietuvių meninis pasirodymas buvo vienintelis. Tikėkimės, kad graži Šv. Jeronimo festivalio tradicija neišblės ir kitais metais vėl turėsime progą ten susitikti.

Dėkojame vadovei Rimai Kilbauskienei, mokyklėlės „Saulutė“ mokiniams ir „Ritmo“ šokėjams už tautinių šokių programą, Angelei Karnienei – už lietuvišką sūrį, Linui Meilui iš Čikagos už šakočius, Irenai Adickienei ir Agnei Zabukaitei – už nuotraukas. Dėkojame visiems prisidėjusiems prie sėkmingo dalyvavimo tarptautiniame festivalyje.

Parengta pagal „Lietuvių žinias“, Nr.469.

Šv. Mišios lietuviškai ir susitikimas su kunigu Gintaru Joniku

Lapkričio 21 d., Šeštadienį, Delray Beach

12:00 val. - Išpažinties Sakramentas

1:00 val. - Šv. Mišios

2:00 val. - susitikimas su kun. Gintaru Joniku

Bažnyčios adresas:

Emmanuel Catholic Church

15700 S. Military Trail

Delray Beach, FL 33484

www.emmanuelcatholic.church

Susitikimą organizuoja Mokykla „Saulutės Krantas“. Pirmąją Išpažintį atliks mokyklos mokiniai ir visi norintys.

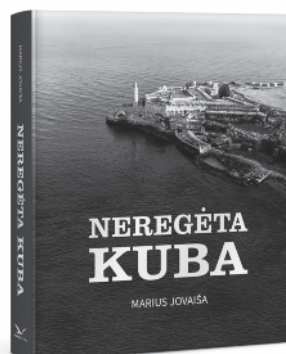
Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į Mokyklos vadovę Ingridą, tel. +954-993-4364.

New Yorko lietuviai susipažino su „Neregėta Kuba“

GINTARĖ BUKAUSKIENĖ

Spalio 18 dieną, sekmadienį, New Yorko „SLA 307“ galerijoje įvyko susitikimas su fotografu, keliautoju ir leidėju Mariumi Jovaiša. Marius Jovaiša lankėsi JAV čia pristatydamas savo naujai išleistą knygą „Neregėta Kuba“. Lietuvoje M. Jovaiša išgarsėjo kaip knygos „Neregėta Lietuva“ autorius. Įkūręs privataus verslo įmonę „Unseen Pictures“ M. Jovaiša tęsia šią veiklą, supažindindamas pasaulį su įvairių šalių vaizdais, įamžintais sklendžiant virš jų, t. y. – iš paukščio skrydžio.

Susitikimo metu M. Jovaiša išsamiai pasakojo apie įvairius knygos gimimo etapus. Jo detalūs ir nuotaikingi pasakojimai apie Kubą buvo nepaprastai įdomūs. Kai kurie iš jų klausytojus nukėlė į dar ne taip seniai išgyventus sovietmečio patyrimus, kai autorius pasakojo apie mėginimus prasibrauti per biurokratijos ir abejingumo labirintus tam, kad galėtų pasiektų savo užsibrėžtą tikslą – fotografuoti Kubą iš paukščio skrydžio, kas iki šiol nebuvo daryta šioje šalyje. Tuo Marius Jovaiša šalies vadovams sukėlė nemažai nerimo. Valdžios „prisijaukinimas“ savo projekto labai greičiausiai galėtų tapti atskira nuotykių kupina knyga. Smagu, kad kovos lauke su biurokratija mūsų svečias tapo nugalėtoju! Puikiai išleistas albumas su nepaprasto grožio nuotraukomis jau išvydo dienos šviesą. Su šio projekto rezultatais susipažinti, o ir įsigyti albumą galima: www.unseencuba.com.

Susitikimą ruošė Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke, New Yorko Lietuvių Bendruomenė ir „SLA 307“ galerija. Visų organizacijų vardu norime padėkoti Mariui Jovaišai už šiltą, turiningą ir prasmingą popietę – ačiū.

Marius Jovaiša išsamiai pasakojo apie įvairius knygos „Neregėta Kuba“ gimimo etapus. Aistės Jakštienės nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Junj. Jonas Jokubauskas, junj. Adomas Kelpša, junj. Zenonas Liubinskas, junj. Paulius Vitas pasiruošę duoti savo pasižadėjimus.

Naujai pakelti akademikai – senj. Jonas Jokubauskas, senj. Paulius Vitas, t.n. Goda Oren-taitė, senj. Zenonas Liubinskas, senj. Adomas Kelpša.

Akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė

FIL. RITA RAŠYMIENĖ

Tęsinys. Pradžia lapkričio 5 d. laidoje

Iškilmingoji sueiga ir metinės šventės vakarienė

Šeštadienį, spalio 17 d., visi akademikai važiavo į Willowbrook salę, kur vyko iškilmingoji sueiga ir metinės šventės vakarienė. Salėje buvo daugiau kaip 100 narių ir svečių. Fil. Alina Meilytė vakarą pradėjo šiais žodžiais: „Metinės šventės metu minime pirmosios Studentų skautų draugovės steigimą Kauno (vėliau Vytauto Didžiojo) universitete 1924 m. spalio 16 d. Šios šventės tikslas yra ne vien tik istorinio įvykio paminėjimas, bet ir dabartinės veiklos pabrėžimas. Šiandien mes visi kartu patvirtiname mūsų bendrą ideologinį įsipareigojimą ir dėkojame visiems, kurie bendradarbiauja Akademikų skautų veikloje“.

Toliau sesė Alina pakvietė visus į rikiuotę, o fil. Albiną Liubinską – vesti sueigą. Buvo įneštos Korp! Vytis ir ASD vėliavos, prie kurių vyko pakėlimai ir apdovanojimai. Fil. Albinas pakvietė fil. Kristiną Vaičikonienę vesti tikrosios narės pasižadėjimą. Į priekį prie vėliavos išėjo kand. Goda Oren-taitė. Ji kartojo pasižadėjimo žodžius ir pabučiavusi vėliavą pasirašė pasižadėjimo lapą. Jai juostą užrišo fil. Liana Liubinskaitė, o fil. Julija Ozers prisegė ženkliuką. T.n. Goda grįžta į tikrųjų narių eiles. Toliau fil. Albinas pakvietė Korp! Vytis pirmininką fil. Arą Galinaitį vesti senjorų pasižadėjimą. Į prie-

kį išėjo keturi aukšti, gražūs vyrukai – korporacijos junjorai. Ir jiems reikėjo pabučiuoti vėliavą ir pasirašyti pasižadėjimo lapą. Juostas jiems užrišo fil. Audrius Aleksiūnas, Korp! Vytis tėvūnas, o tėvai ar broliai prisegė ženkliukus. Nauji senjorai – Jonas Jokubauskas, Adomas Kelpša, Zenius Liubinskas ir Paulius Vitas grįžo į rikiuotę kaip nauji Korp! Vytis nariai. Fil. Rima Sabaliauskienė į priekį pakvietė narius, baigusius aukštuosius mokslus, – jie buvo oficialiai pakelti į filisterius. Jiems ženkliukus perse-gė fil. Aleksytė Stalionytė. Sveikiname naujuosius filisterius – fil. Aleksą Jučą (baigusį „Industrial Engineering“ studijas Illinois State universitete) ir fil. Kariną Ozers (baigusią „Interdepartamental Studies/Health Sciences“ mokslą University of Iowa).

Abu nauji filisteriai jau turi darbus pasirinktose srityse. Sėkmės jiems.

Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė fil. dr. Vilija Kerelytė pranešė, kad valdyba atsistatydina, bet keli nariai sutiko pasilikti kitai kadencija – tai fil. Jūratė Variakojienė, fil. Leopoldas Von Braun ir fil. Aleksytė Stalionytė. Filisterių valdybą teks papildyti.

Akademinio skautų sąjūdžio vadijos pirmininkas fil. Ričardas Chiapetta perskaitė LSS Tarybos išakymus, kurie paskelbė apdovanojimus dar keliems mūsų nariams už darbą su akademikais skautais. Fil. Jonas Variakojis (jaunesnysis) pakeltas į v.s. (vyresnio skautininko) laipsnį; fil. Svajonė Kerelytė ir fil. Aušrelė Sakalaitė apdovanotos Lelijos ordinu; fil.

Audra Brooks, fil. Darius Buntinas, fil. Erika Brooks ir fil. Birutė Ankutė-Rundell apdovanoti Vėliavos žyme-niu, o fil. Vida Damijonaitytė ir fil. Rima Sabaliauskienė – Tėvynės dukros žyme-niu. Sveikiname visus naujus A.S.S. narius, visus pakeltus ir apdovano-tus brolius ir seses. Čia pavyzdys, kad mes gyvename pagal šūkį „Ad Meliorem!“ – „Vis aukštyn, vis geryn!“ Kad mes savo šūkį įgyvendiname, yra kiekvieno A.S.S. nario asmeninė atsakomybė, nes, duodami pasižadėjimą ir priimdami ASD ir Korp! Vytis spalvas, mes savanoriškai įsipareigojame visą savo gyvenimą vadovautis „Ad Meliorem!“ dvasia ir dėti pastangas ją perduoti jaunesniosiems Akade-minio skautų sąjūdžio kartoms. Aš manau, kad amžinybėn iškeliavę mūsų Akademinio skautų sąjūdžio pradi-ninkai, vadovai ir garbės nariai būtų

Sesės akademikės skautės stovi rikiuotėje.

Fil. Juliaus Lietuvninko nuotraukos

Fil. Audrius Aleksiūnas uždega žvakutę prie fil. Sigito Miknaičio kapo. Šalia stovi fil. Aras Galinaitis.

Skautai akademikai prie Korp! Vytis garbės nario dr. fil. Jono Dainausko kapo. Iš k: fil. Kristina Vaičikonienė, fil. Audrius Aleksiūnas, fil. Aras Galinaitis, fil. Ričardas Chiapetta, fil. Kristina Likanderytė, fil. Rita Rašymienė ir fil. Rasa Aleksiūnienė.

Fil. Rasos Aleksiūnienės nuotraukos

labai patenkinti, nes su šiais jaunais ir gabiais dabartiniais vadovais „Ad Meliorem!“ dvasia tęsiama ir toliau.

Baigiant sueigą fil. Donatas Ramanauskas padarė pranešimą apie „Vis budėsime“ – lėšų telkimo vajų X Tautinei stovyklai (2018 m.), kuri vyks Rako miškuose. Jis ir fil. Robertas Vitas kvietė visus prisidėti prie lėšų vajuos, renkant aukas Rako stovyklos pagerinimui ir pataisymui.

Sueiga baigta, vėliavos išneštos, susirinkę svečiai sėdo prie stalų vakarienei. Maldą sukalbėjo fil. Alina Meilytė: „Visagali Dieve, Tu mus subūrei į šią ideologinio savitgalio sueigą ir pokylį šūkiu ‘Ad Meliorem!’ Palaimink mus, čia susirinkusius, ypač tuos, kurie buvo šiandien pakelti. Globok juos, kad vykdytų pasižadėjimus. Palaimink ir šias vaišes, kurias valgysime per Tavo malonę. Amen“.

Toliau ji pakvietė jauną, talentingą dainininkę Agnę Giedraitytę atlikti meninę programą. Visi buvo sužavėti Agnės nuostabiu balsu ir gabumais. Ji padainavo keletą dainų lietuvių, anglų ir net italų kalbomis. A.S.S vadijos pirmininkas Ričardas Chiapetta ir filisterių valdybos narė Aleksytė Stalionytė įteikė jai gėlių puokštę ir A.S.S. ženklelį, skirtą organizacijos 90 metų jubiliejui. Po skanios vakarienos ir puikios meninės programos kartu dainavome, vyko links-mavakaris ir šokiai.

Pagerbti mirusieji

Po smagios metinės šventės vakarienos buvo sunkoka kitą rytą keltis ir važiuoti į bažnyčią. Gražų, saulėtą sekmadienį, spalio 18 d., Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, vyko šv. Mišios už gyvuosius ir mirusiuosius Akademinio skautų sąjūdžio narius. Dalyvavome su vėliavomis, uniformuoti ir, nors dalyvių buvo negausus būrys, bet gražiai atstovavome akademikams skautams. Skaitinius skaitė fil. Rita, aukas nešė fil. Ričardas ir fil. Jūratė, kunigas Jaunius gražiai pakalbėjo apie akademikus ir pabrėžė, kad mes tebegyvename pagal skautų šūki – Dievui, Tėvynei ir Artimui. Po Mišių, pasiskirstė į dvi mažesnes grupes, važiavome į kapines pagerbti ir prisiminti savo mirusiųjų. Dauguma važiavo į Šv. Kazimiero kapines, bet keli aplankė ir kapus Tautinėse kapinėse. Į Šv. Kazimiero kapines važiavome aštuoniese ir aplankėme beveik 25 kapus. Prie kiekvieno kapo uždegėme žvakutę, trumpai priminėme, kokį įnašą mirusysis ar mirusioji įnešė į akademikų skautų sąjūdį ir sukalbėjome „Amžiną atilsį“. Tarp aplankytųjų buvo jaunesnių, vyresnių narių, buvusi A.S.S. centro vadijos pirmininkės pavaduotoja, seniai ir neseniai mirę nariai, garbės nariai, ASD ir Korp! Vytis pirmininkai, tėvūnai, kandidačių globėjos, daktarai, advokatai ir kiti profesionalai – visų neišvardinsiu. Džiaugėmės gražiu rudenišku oru ir susitikimu su išėjusiais. Amžiną atilsį jiems.

Metinė šventė jau praeityje. Manau, kad labai gražiai paminėta Akademinio skautų sąjūdžio 91-oji sukaktis. Beliko pasakyti didelį skautišką aciu organizatoriams ir laiko nepagailėjusiems dalyviams. Iki kitų metų šventės.

Ad Meliorem!

Laisvės tema, nuskambėjusi Clevelando Lietuvių dienoje

Clevelando oro uoste sutinkame ką tik iš Lietuvos atkeliavusį LR URM ministrą Liną Linkevičių: LR JAV ambasados ministrė-patarėja Lyra Puišytė-Bostroem, JAV LB vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus, JAV senatoriaus Rob Portman atstovas George Brown, LR ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, Eglė Širvinskaitė-Kazlauskienė, ministras Linas Linkevičius, LR garbės konsulė Ingida Bublienė, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Clevelando mero Frank Jackson atstovas, oro uosto komisionierius Fred Szabo, Clevelando LB pirmininkas Algis Gudėnas.

DR. VIKTORAS STANKUS

„Draugas“ plačiai aprašė JAV Lietuvių Bendruomenės XXI Krašto tarybos I sesiją, vykusią Clevelande. Sesijos rengimo komiteto narys, JAV LB Ohio apygardos vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus prisimena šia proga į Clevelandą atvykusio Lietuvos užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus vizitą bei tuo metu surengtas Lietuvių dienas.

Šių metų Clevelando Lietuvių dienoms buvo parinkta patriotinė tema: „Lietuvos laisvės ir jos kultūros išsaugojimas“. Kultūros dienos buvo turiningos ypatingais renginiais, tarp jų – JAV LB XXI Krašto tarybos I sesija, ŠALFASS suvažiavimas, ekskursijos, LR užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus apsilankymas, kurio viešnagės leitmotyvas buvo – būtina išsaugoti Lietuvos valstybingumą. Jis teigė, kad užsienyje gyvenančių lietuvių įtaka jų gyvenamose valstybėse labai reikalinga Lietuvai, nes visi kartu turime kelti vieną tikslą – susitelkti Lietuvos valstybės stiprinimui, jos tikslų įgyvendinimui, vardo garsinimui ir kenksmingos, prieš ją nukreiptos propagandos atrėmimui.

Clevelando LB ir JAV LB Ohio apygarda kartu su LR garbės konsule Ingrida Bublione ta linkme dirba su merais, JAV senatoriais ir Kongreso nariais, informuoja amerikiečius per spaudą. Todėl ir Lietuvos LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius, atvykęs į Clevelandą, susilaukė JAV pareigūnų dėmesio – oro uoste jį sutiko senatoriaus Portman atstovas George Brown, Clevelando mero Frank Jackson atstovas Fred Szabo ir, žinoma, Lietuvos atstovai JAV bei JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai. Clevelando meras Frank Jackson amerikiečių spaudai išplatino informaciją, kurioje gražiai atsiliepė apie ministro apsilankymą.

Lietuvos ministro vizitą Clevelande aprašė ir žiniasklaida – žinią apie jo sutikimą oro uoste, ministro pasisakymą bei informaciją apie Lietuvą, jos siekius išlikti laisvai ypač turiningai internete pateikė reporterė Debbie Hanson svetainėje <http://www.clevelandpeople.com/groups/lithuanian/2015/lithuanian-minister.htm> (Foreign Minister Linkevicius Visit to Cleveland). Ši informacija plačiai paskleista visoje Amerikoje, kas, žinoma, padėjo ministrui siekti jo vizito tikslų. Laisvės tema pabrėžta ir ekskur-

sijoje po Clevelandą (vadovas dr. V. Stankus) dvylikai sesijos dalyvių, specialiai atvykusių dieną prieš Tarybos sesiją. Paminėtinos kelios laisvės maršruto vietos.

Dr. V. Stankus sveikino ekskursantus, atvykusius į „New Connecticut“, – teritoriją, kurioje 1796 m. kūrėsi Amerikos nepriklausomybės karo veteranai iš Naujosios Anglijos ir jų šeimos. Amerika laisvę išsikovojo 1776 m., o Lietuva, deja, 1795 m. ją prarado. Čia, Clevelando miesto rotušėje, kabo simbolinis Amerikos nepriklausomybės karo paveikslas „Spirit of '76“, žinomas visame pasaulyje, nutapytas Clevelando menininko Archibald Willard, teigusio, kad šis kūrinys yra tobuliausias iš jo sukurtų versijų.

Prie rotušės (Fort Huntington) 1813 m. Commodore Oliver Hazard Perry sustojo pasiimti jūreivių ir reikmenų prieš plaukdamas į Lake Erie salas, į Battle of Lake Erie, – tai buvo paskutinė Nepriklausomybės karo kova, kurios metu buvo sutriuškintas anglų laivynas ir Amerika galutinai išlaivinta iš Anglijos priklausomybės. Po kovos jis grįžo į Clevelandą švęsti pergalės. Jam skirtas paminklas stovi netoli rotušės. Gaila, kad 1831 metais sukilusi Lietuva neišsilaisvino iš Rusijos caro priespaudos.

Aplankyta ir garsusis Cleveland Museum of Art, šalia kurio stovi didinga Amerikos Nepriklausomybės karo didvyrio Tado Kosciuškos (kuris 1794 m. sukilimu bandė Lietuvą išvaduoti iš Rusijos, o atsisaukimus sukilti rašė ir lietuvių kalba) statula. Aplankyti netoliese esantys Lietuvių kultūriniai darželiai. Ten stovi paminklai Lietuvos prisikėlimo pradininkams – Jonui Basanavičiui, Vincui Kudirkai, Maironiui.

Ir įdomu, kad „Superman“ – žinomo pasaulyje herojaus, kovojusio už tiesą ir laisvę, pasaka, yra sukurta klelandiečio Jerry Siegel, kurio tėvelis iš Lietuvos atkeliavo į Clevelandą, bėgdamas nuo Rusijos caro priespaudos. Clevelando oro uoste veikia „Superman“ paroda.

Tiesiai iš oro uosto ministras L. Linkevičius atvyko į Clevelando Lietuvių namuose vykusios patriotinės LB Lietuvių dienų vakaronės – susipažinimo vakarą. O rytojaus dieną jis sveikino Tarybos sesijoje dalyvaujančius 62 Tarybos narius (iš viso su garbingais svečiais dalyvavo 82 dalyviai). Ministras LB Tarybai padovanojo Lietuvos valstybės vėliavą ir padėkojo dalyviams už jų pasiaukojimą Lietuvai.

Iš sesijos ministras skubėjo dalyvauti ŠALFASS (Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga) suvažiavime Cleveland Lietuvių namuose. Pasveikino dalyvius ir padėkojo, kad ši organizacija kryptingai auklėja lietuvių jaunimą ir taip pat padovanojo Lietuvos valstybės vėliavą. ŠALFASS pirmininkas Laurynas Miševičius, atvykęs iš Portlando, Oregono, įteikė ministrui knygą (autorius prof. dr. Stasys Tumėnas, Šiaulių miesto vicemeras) apie a. a. JAV kariuomenės pulkininką klevelandietį Edmundą Čapą (kurį šiais metais Clevelande vykusiame stalo teniso turnyre ištiko mirtinas širdies smūgis); jis darbavosi Lietuvos gynyboje kartu su ministru L. Linkevičiumi. Ministras apžiūrėjo sporto parodą ir Lietuvių namuose įsteigtą lietuvių biblioteką-archyvą, kurie kataloguojami pagal Lietuvos LIBIS sistemą.

Svečias aplankė Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, su klebonu Joseph Bacevice (Juozu Bacevičium) aptarė būtinumą išlaikyti lietuviškas parapijas Amerikoje. Apžiūrėjo bažnyčią, parapijos patalpas. Apsilankymas aprašytas clevelandpeople.com.

Ministras vyko į Visų Sielų kapines (All Souls Cemetery) atiduoti pagarbos a. a. Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai ir jo žmonai Sofijai. Kaip ir A. Smetona, gynęs Lietuvos valstybingumą, taip ir Europoje garsi žydų tikybos Telšų seminarija (Telshe Yeshiva) persikėlė į Vakarus, į Clevelandą, išlaikyti vertybes, kurioms grėsė sovietinė sistema. Ministras buvo patenkintas, kad vietinė LB palaiko gerus santykius su žydų bendruomene, su litvakais.

Ministras Linkevičius, LR ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas aplankė ir LR garbės konsulatą Clevelande. Juos gražiai priėmė ir pavašino LR garbės konsulė Ingrida Bublienė su vyru Romu Bublriu, kuris plėtoja prekybą su Lietuva. Po pasitarimo Lietuvos reikalais ministras konsulatui įteikė Lietuvos valstybės vėliavą.

Toks yra ir JAV LB bei Lietuvių dienų tikslas – kovoti, dirbti už mūsų Lietuvėlę.

Dr. Viktoras Stankus – JAV LB XXI Krašto tarybos I sesijos rengimo komiteto narys, JAV LB Ohio apygardos vicepirmininkas

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Svarsto įteisinti balsavimo terminalus

Vilnius (BNS) – Siūlymas per išankstinį balsavimą rinkėjams balsuoti elektroniniuose terminaluose – pirmas žingsnis norint ateityje įteisinti balsavimą internetu, sako teisingumo viceministras Julius Pagojus.

„Tai rinkėjų pratinimas prie balsavimo elektroniniu būdu. Teisingumo ministerija ir Vyriausybė siekia įvesti internetinį balsavimą Lietuvoje, savaime suprantama, internetinis balsavimas iš nekontroliuojamos aplinkos, t.y. iš kiekvieno asmeninio kompiuterio ar telefono yra ilgesnio pasiruošimo reikalaujantis projektas, turintis užtikrinti visišką saugumą ir rezultatų skaidrumą, todėl tai būtų tarsi įvadas žmonėms padėti įprasti balsuoti elektroniniu būdu“, – sakė J. Pagojus.

Seimas yra pradėjęs svarstyti Teisingumo ministerijos inicijuotas pa-

taisas per parlamento rinkimus balsuojant iš anksto įteisinti elektroninį balsavimą terminaluose, kurie stovėtų savivaldybėse. Tokie terminalai išspręstų ir problemą dėl pažeidimų, kurių daugiausiai fiksuojama per išankstinį balsavimą.

Pasak teisingumo viceministro, jei išankstinis balsavimas elektroniniuose terminaluose pasiteisintų, būtų galima terminalus įdiegti ir apylinkėse.

Seimas jau kelis kartus yra atmetęs siūlymus įteisinti elektroninį balsavimą. Dauguma prieš internetinį balsavimą pasisakančių parlamentarų kelia abejones, ar bus užtikrintas balsavimo sistemos saugumas, garantuojami skaidrūs rinkimų rezultatai.

„Auksarankiai“ nerimsta – padirbinėja monetas

Vilnius (Faktai. It) – Vilniuje aptikta euro monetų klastočių, pranešė policija. Iki tol, kai Lietuva išvedė eurą, policija aptikdavo tik suklastotus eurų banknotus.

Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą, kad inkasavimo paslaugas teikiančios įmonės „Eurocash1“ darbuotojams perskačiuojant inkasuotas terminalo pinigines lėšas, buvo aptikta 722 vienetai galbūt netikrų 1 euro nominalo monetų ir 267 vienetai 2 eurų nominalo monetų.

Siekiant patikrinti, ar monetas gali būti suklastotos, reikalingas išsamus monetų tyrimas.

Rasta euro monetų klastočių

Ve.lt nuotr.

Lietuviai labai vertina narystę ES

Vilnius (alkas.lt.) – Vertindami bendrijos ateitį, pozityviai ją regi 74 proc. lietuvių, Lietuva yra optimistų penketuke. Tam egzistuoja ir finansinės prielaidos: skaičiuojama, kad vienam lietuviui 2014–2020 metų laikotarpiu tenkanti ES struktūrinių fondų lėšų suma sieks apie 2296 eurus, o kiekvienas investuotas euras atneš 1,97 euro nominalaus BVP grąžos.

Absoliuti dauguma, 91 proc., europiečių mano, kad svarbiausios ES investicijos turėtų būti į sveikatos, švietimo, socialinės gerovės politiką. 86 proc. išskiria ir aplinkosaugos bei pagalbos smulkiam ir vidutiniam verslui

svarbą, o daugiau kaip 80 proc. europiečių rūpi ir atsinaujinanti, švari energetika.

Tyrime išryškėjusi tendencija – europiečiai svarbiausiu ES iššūkiu šiuo metu laiko imigraciją.

Europiečiai galvoja, kad didžiausias ES privalumas yra laisvas judėjimas tarp šalių – prekių, paslaugų, žmonių. Su tuo sutinka ir dauguma apklaustų lietuvių. Lietuviai vis labiau jaučiasi europiečiais – per metus taip besijaučiančių tautiečių padaugėjo 10 proc. ir šiandien šis skaičius siekia 78 procentus.

Elektroninį balsavimą išbandys užsienio lietuviai

Vilnius (Seimo info) – Jei Seimas priimtų sprendimus dėl elektroninio balsavimo įteisinimo, būtų tikslinga tokį balsavimo būdą išbandyti pirmiausia balsuojant užsienyje, sako Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė.

Seime prasidėję diskusijos dėl elektroninio balsavimo įgauna pagreitį, jei būtų nuspręsta, kad būtų galimybė sudaryti atskirą apygardą (iš-

eivijai), būtų tikslinga pabandyti šioje apygardoje balsuoti elektroniniu būdu, ir tai būtų galimybė išbandyti pačią sistemą mažesne apimtimi, kad būtų galima ją perkelti į bendrą rinkimų sistemą“, – sakė L. Graužinienė.

Šiuo metu užsienyje gyvenantys lietuviai balsuoja Naujamiesčio apygardoje Vilniuje.

Svarsto, ar taikyti Lietuvoje vasaros laiką

Vilnius (ELTA) – Seimas dar šioje sesijoje ketina apsispręsti dėl vasaros laiko taikymo Lietuvoje.

Parlamentarai pradėjo svarstyti nutarimo projektą, kuriuo siūloma Vyriausybei teikti Europos Komisijai siūlymą, kad kiekviena valstybė narė galėtų pati apsispręsti dėl vasaros laiko taikymo jos teritorijoje.

Nutarimo projektu taip pat siūlo-

ma pavesti valstybės institucijoms skubiai atlikti laikrodžio sukiojimo poveikio sveikatos, energetikos, transporto, aplinkos, turizmo ir žemės ūkio sritims analizę bei apklausti Lietuvos gyventojus.

Prie šio klausimo svarstymo Seimo posėdyje planuojama grįžti lapkričio 26 d.

Bombą įdėjo į rusų turistų bagažą

Rusijai atkeršyta už Sirijos bombardavimą.

REUTERS nuotr.

Kairas („Draugo“ info) – Egipto pareigūnai tiria naują versiją dėl Sinajaus pusiasalyje nukritusio Rusijos oro linijų lėktuvo katastrofos ir mano, kad viešbučio darbuotojai galimai įdėjo bombą į turistų bagažą. Pareigūnai apklausia viešbučio, kuriame viešėjo turistai, kambarines, budinčiuosius ir kitus darbuotojus, taip pat bando nustatyti, ar jie nėra susiję su ekstremistais.

Po kelias dienas trukusių oro uosto darbuotojų apklausų Egipto vyriausybė teigia esanti 90 proc. įsitikinusi, kad lėktuvas sprogo. „Islamo valstybės“ atsaka Egipte „Wilayat Sinai“ prisiėmė atsakomybę už katastrofą. Pareiškime džihadistai teigė keršiję už Rusijos intervenciją Sirijoje, o islamistų vadas Abu Osama al Masri

praėjusią savaitę išplatino garso įrašą, kuriame tvirtino, kad šiuo teroristiniu aktu kovotojai pažymėjo grupuotės prisiektos ištikimybės „Islamo valstybei“ metines.

Pagaliau ir Rusijos premjeras Dmitrijus Medvedevas pareiškė, kad teroristinė ataka tyrėjų laikoma kaip viena galimų Rusijos lėktuvo sudužimo Egipto Sinajaus pusiasalyje priežasčių. Praėjusią savaitę Washingtonas ir Londonas paskelbė savo žvalgybos vertinimus, kad Rusijos lėktuvas nukrito dėl islamistų jame padėtos bombos.

Spalio 31 dieną iš Sharm el-Sheikh į Sankt Peterburgą skridęs keleivinis lėktuvas sudužo Sinajaus pusiasalyje. Juo skridę 224 žmonės žuvo.

Diskvalifikuoti Rusijos lengvaatlečiai

Ženeva („Draugo“ info) – Tarpautinė antidopingo komisija rekomendavo diskvalifikuoti Rusijos lengvosios atletikos federaciją nuo visų varžybų dėl korupcijos ir dopingo vartojimo.

Nepriklausoma komisija, kurią įsteigė Pasaulio antidopingo agentūra (WADA), Ženevoje pristatė 335 puslapių tyrimo medžiagą, kurioje nustatyti neteisėti ryšiai tarp Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos (IAAF) ir Rusijos, įskaitant ir valstybės politikus. Anot WADA, Rusijos atletų dopingo atvejų nebūtų be vyriausybės pritarimo.

Rusija yra viena iš stipriausių šalių lengvojoje atletikoje ir 2012 metų Londono olimpinėse žaidynėse iškovojo 17 medalių (aštuoni – aukso). Leng-

vaatlečių medalių įskaitytoje rusai nusileido tik amerikiečiams. Jei IAAF sutiks su WADA rekomendacijomis, Rusijos lengvaatlečiai gali būti diskvalifikuoti ir iš 2016 metų olimpinė žaidynių bei Europos čempionato.

Didelis skandalas kilo tuomet, kai buvo paskelbti įtarimai dėl galimų Rusijos atstovų bandymų už pinigus nuslėpti teigiamus dopingo testus. Penkiems Rusijos lengvaatlečiams ir penkiems treneriams siūloma diskvalifikacija iki gyvos galvos.

Prancūzijos prokurorai pateikė kaltinimus buvusiam IAAF prezidentui senegaliečiui Lamine Diack. Įtariama, jog jis gavo daugiau nei 1 mln. JAV dolerių kyšių už 2011 metais nuslėptus teigiamus Rusijos sportininkų dopingo testus.

Britai stiprins slaptąsias tarnybas

Londonas (ELTA) – Britų vyriausybė per ateinančius penkerius metus gerokai padidins žvalgybos darbuotojų skaičių. To tikslas yra užkirsti kelią teroro atakoms, Londone pareiškė finansų ministras George Osborne. Detales premjeras David Cameron ketina pristatyti lapkričio 23 dieną savo ataskaitoje apie gynybos iš-

laidas.

Pasak G. Osborne, bus stiprinamos visos trys oficialios britų žvalgybos: užsienio slaptoji tarnyba SIS, geriau žinoma kaip MI6, taip pat vyriausybės komunikacijų vyriausioji tarnyba GCHQ bei vidaus slaptoji tarnyba MI5.

Pabėgėliai sužlugdys ES?

Liuksemburgas (ELTA) – Teisiantis pabėgėlių krizei, Liuksemburgo užsienio reikalų ministras Jean Asselborn išpėjo dėl Europos Sąjungos (ES) žlugimo ir pasienio kontrolės tarp Bendrijos valstybių grąžinimo.

„Europos Sąjunga gali žlugti. Tai gali įvykti labai greitai, jei taisykle taps izoliavimasis, o ne solidarumas“, – sakė jis. Ministras mano, kad grėsmė iškilusi ir 1985-aisiais pasiektam Šen-

geno susitarimui dėl pasienio kontrolės panaikinimo. „Galbūt mes teturime kelis mėnesius laiko“, – kalbėjo jis. Šiuo metu Šengeno zonos priklauso 26 Europos šalys

Dauguma ES valstybių suprato, kad pabėgėliams reikia padėti, sakė ministras. Tačiau esą yra keletas, kurios nesuvokia ES vertybių. ES situacija yra labai, labai kritiška, – pabrėžė Ž. Asselborn.

VERSLO NAUJIENOS

Lietuvių žaidimus žaidžia milijonai

„Fun Kid Racing“

Jei nežaidi žaidimų, negalėsi jų kurti“, – įsitikinęs Artūras Šlajus, vienas iš kompiuterinių žaidimų industrijos pradininkų Lietuvoje. Įmonės „Tiny Lab Productions“, įsikūrusios Kauno technologijos universiteto (KTU) startuolių inkubatoriuje „Startup Space“, bendrurtis džiaugiasi, galėdamas savo hobį paversti verslu. Jaunųjų programuotojų komandos sukurtas vaikiškų lenktynių žaidimas išmaniesiems telefonams „Fun Kid Racing“ jau skaičiuoja per 4 milijonus parsisiuntimų.

A. Šlajus teigia, jog žaidimų kūrimo verslas – tai pramogų verslas, todėl kalbų apie žaidimų „naudą“ ar „žalą“ stengiasi vengti. Kasdien kompiuterinius žaidimus žaidžiantis jų kūrėjas laiko tai savo darbo dalimi ir mano, jog jie – toks pat „pabėgimo“ būdas, kaip ir knygos.

Pirmasis išmaniųjų rinkoje

„Nuo vaikystės turėjau priėjimą prie vienokio ar kitokio kompiuterio“, – šypsosi A. Šlajus.

Sėkmingiausias iki šiol įmonės produktas – žaidimas išmaniesiems telefonams „Fun Kid Racing“ („FKR“) – buvo sukurtas netyčia.

„Vienas iš mūsų komandos, apsilankęs namuose, kuriuose buvo mažas vaikas, suprato, jog išmaniesiems įrenginiams pritaikytų žaidimų rinkoje nėra tokių, kurie tiktų mažiesiems, t. y. iki 5 metų, vaikams. Sukūrėme tokį žaidimą per porą vakarų, šiandien turime 8 jo tematinius variantus. Žaidimą yra parsisiuntę daugiau nei 4 milijonai vartotojų visame pasaulyje“, – apie netikėtai atrastą verslo nišą pasakoja A. Šlajus.

Pagrindinis „FKR“ žaidimo paketas vartotojams yra nemokamas, pajamas generuoja reklama. „Nors vartotojai jį vertina 9 balais iš 10, pardavimai didelio pelno negeneruoja, nepaisant to, jog turime 250 tūkstančių nelegalių žaidėjų Kinijoje. Iš reklamos būtime tikrai uždirbė daugiau“, – sako jis.

Programuoti žaidimus – ne žaidimas

Paklaustas, kodėl smagu kurti kompiuterinius žaidimus, A. Šlajus pataiso: „Smagu pats rezultatas, tačiau programavimas kompiuteriniams žaidimams yra labai sudėtingas, tai – antras baisiausias darbas po programavimo mikroįrenginiams“.

Pasak jo, kurti kompiuterinius žaidimus gali tik tie, kas juos žaidžia, nes jie žiūri į žaidimą iš vartotojo pozicijos – mato, kiek patrauklus bus vienas ar kitas patobulinimas, kiek įdomūs personažai ar istorija. Žaidimų kūrėjui svarbu suprasti žaidimus, juos analizuoti, mokytis iš to, ką daro kiti, spręsti, kaip galima tai integruoti į savo darbą.

„Žmonių, kurie ieško darbo mūsų įmonėje, visada klausiu, ką jie žaidžia. Jei pasirodo, kad žmogus nemėgsta kompiuterinių žaidimų, klausiu, dėl ko jį traukia šis verslas. Iš informatikos inžinieriaus pozicijos žiūrėdamas matau, kad tikrai yra malonesnių užsiėmimų programuotojui“, – teigia A. Šlajus.

Vienas iš „pabėgimo“ būdų

„Grafika man iš tiesų nedaro didelio įspūdžio. Na, mirga lapai, tyška vanduo, ir kas? Įdomu žaisti žaidimus, kurie turi gerą istoriją, kurie perteikia tam tikras emocijas“, – pasakoja kompiuterinių žaidimų kūrėjas.

Jo teigimu, žmonės žaidžia vedini įvairių paskatų: „Yra tokių žaidėjų, kurie nori patirti įspūdžių, kiti žaisdami žaidimus bendrauja, tretie siekia apdovanojimo, ketvirtie – prie jų priskirčiau ir save – žaidžia tam, kad pasivaržytų su kitais“.

Vaistas nuo patyčių

Ieškoti pabėgimo, atsipalaidavimo per žaidimus gali paskatinti ir patyčios mokykloje. A. Šlajaus teigimu, jei video žaidimai padeda išverti vaikui, paaugliui sunkumus mokykloje, jie verti dėmesio.

„Mokykloje buvau mažas, storas, akiniuotas ir dar gerai mokiausi – puiki kombinacija patyčioms. Aišku, žaidžiau kompiuterinius žaidimus. Juokinga tai, kad neseniai į mūsų įmonę norėjo įsidarbinti žmogus, dėl kurio pradinėse klasėse norėjau keisti mokyklą“, – asmenine patirtimi dalijasi A. Šlajus.

Atlikta daugybė tyrimų apie žaidimų įtaką, neretai pateikiančių prieštaringas išvadas. Štai, neseniai buvo paneigta hipotezė apie tai, kad video žaidimai skatina prievartą, buvo paskelbta apie teigiamą žaidimų poveikį socialiniams įgūdžiams ir net sveikatai. Tačiau nuomonės apie video žaidimų žalą netyla.

„Kauno žinios“

„Electrolux“ ketinimai gali sukelti kainas

JAV teisingumo departamentas prasidėjusiame antimonopoliniame teismo procese pasipriešino įmonių „Electrolux AB“ ir „General Electric Co“ (GE) norams sujungti kai kurias savo veiklos sritis. Proceso metu bus nuspręsta, ar bendrovėms bus leista tęsti sandorį, galintį turėti rimtos įtakos JAV elektros įrenginių rinkai.

Vyriausybei kyla klausimų dėl „Electrolux“ 3,3 mlrd. JAV dolerių vertės siūlymo įsigyti GE įrenginių namams padalinį – teigiama, kad šis perėmimas sumažins konkurenciją ir sukels maisto gamybos įrangos kainas.

Teisingumo departamento teisininkas Ethan Glass nurodo, kad konkurencija tarp GE ir „Electrolux“ buvo palanki ištiesai kartai vartotojų.

Jeigu padalinio įsigijimas nebus stabdomas, „Electrolux“ pardavimai sudarys du trečdalius sektoriaus prekybos JAV, o kainos gali kilti 5-iais ar daugiau procentų.

„Tai realūs pinigai, kuriuos turės sumokėti Amerikos vartotojai“, – sakė E. Glass svarstančiam bylą JAV apygardos teisėjui.

Po padalinio įsigijimo „Electrolux“ ir jos konkurentei „Whirlpool Corp“ iš viso teks beveik 90 proc. visų JAV parduodamų namų apyvokos įrenginių. Jis aršiai kritikavo „Whirlpool“ dėl jos aktyvaus sandorio palaikymo, ir nurodė, kad bendrovei pakilusios kainos bus palankios.

ELTA

Kur labiausiai brangsta NT?

Atotrūkis tarp Vilniaus ir kitų didmiesčių butų kainų toliau didėja. Sostinėje būstas vis brangsta, tuo metu Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje kainos lieka tokios pačios ar šiek tiek mažėja.

Per pastaruosius metus Vilniuje butai pabrango beveik 3 procentais. Klaipėdoje – 0,5 procento. Šiauliuose kainos taip pat nežymiai kilo. Tuo metu Kaune ir Panevėžyje būstai pigo.

Dėl tokių tendencijų, atotrūkis

tarp butų kainų sostinėje ir kituose didmiesčiuose toliau auga. Prie brangimo prisidėjo ir didesnė paklausa sostinėje, nes tai yra vienintelis miestas, kuriame gyventojų skaičius auga.

Dalis nekilnojamojo turto ekspertų mano, kad kitąmet būstai sostinėje kiek pigs, kiti – kad kainos išliks tokios pačios, tačiau nė viena nekilnojamojo turto agentūra neprognozuoja tolesnio brangimo.

LRT radijas

Linksta uždrausti prekybą per šventes

Ketinama neleisti dirbti per didžiąsias šventes.

„Facebook“ nuotr.

Didieji prekybos centrai per didžiąsias šventes ateityje gali būti užaryti – Seimas nusiteikęs uždrausti jiems dirbti per Velykas, Kalėdas, sausio 1-ąją, Vasario 16-ąją, gegužės 1-ąją, birželio 24-ąją ir kitomis švenčių dienomis, kurių per metus paprastai būna 15.

Seimas pritarė pataisai.

„Tai radikalus siūlymas, bet ne-

įvertintos visos pasekmės“, – teigė Ekonomikos komiteto narys konservatorius Jurgis Razma.

Jis prognozavo galimus darbuotojų atleidimus, jeigu Seimas uždraustų prekybą švenčių dienomis. Parlamentas taip pat suabejojo, kaip naują tvarką priims gyventojai.

BNS

Krito didžiausio Rusijos banko pelnas

Didžiausias pagal turto vertę Rusijos komercinis bankas „Sberbank“ pranešė grynąjo pelno pagal nacionalinius finansinės apskaitos standartus per 10 šių metų mėnesių uždirbęs 39 proc. mažiau nei prieš metus – 178,3 mlrd. rublių.

Pasak banko pranešimo, pagrindinės pelno kritimo priežastys – išaugę atidėjimai blogoms paskoloms padengti, taip pat padidėjusios išlaidos indė-

lių palūkanoms.

Šiomet sausį-spali atidėta 333,6 mlrd. rublių – 7,2 proc. daugiau nei prieš metus. Išlaidos palūkanoms išaugo 72,7 procento.

Gyventojų indėlių padaugėjo 15,1 proc., įmonių lėšų – 17,2 proc. Pagrindinė augimo priežastis – rublio nuvertėjimas, padidinės indėlių užsienio valiuta vertė.

Alfa.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų lapkričio 11 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,93 €

1 AUD (Australijos doleris) – 0,66 €

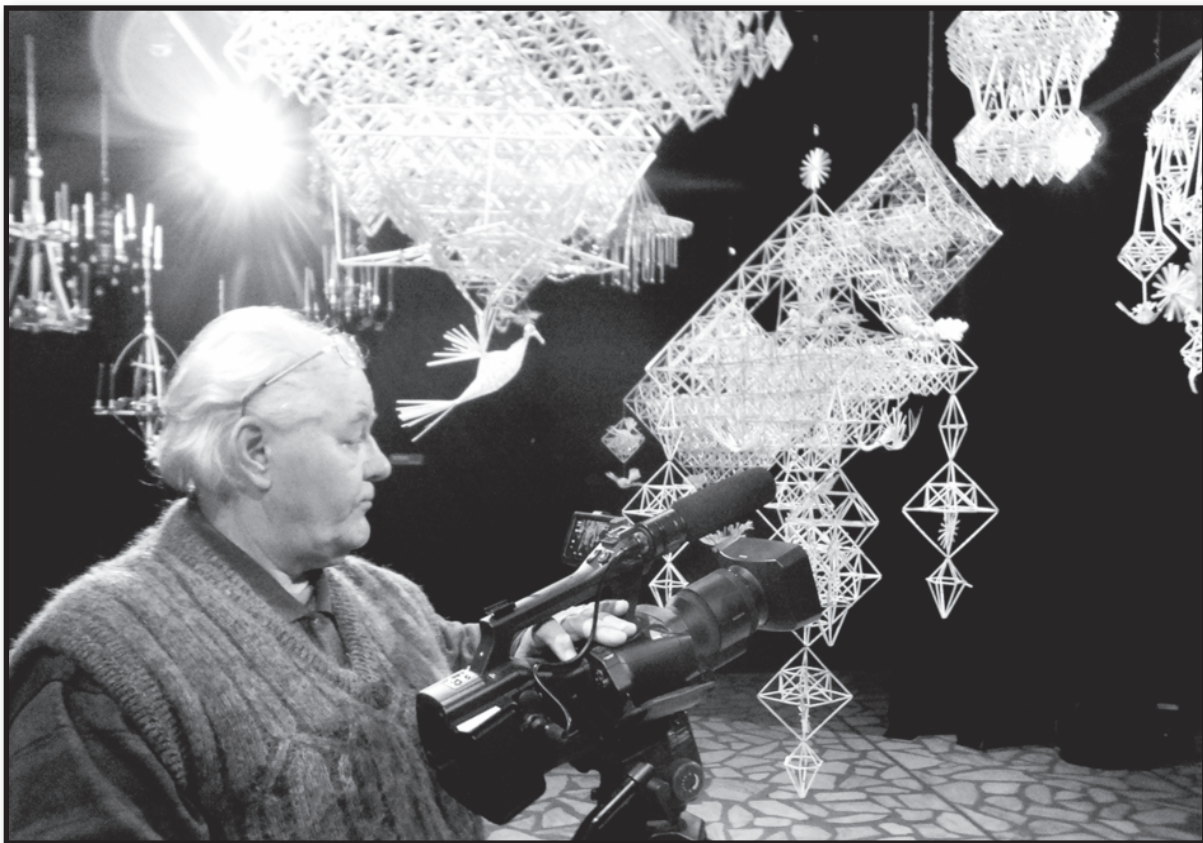
1 CAD (Kanados doleris) – 0,70 €

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,41 €

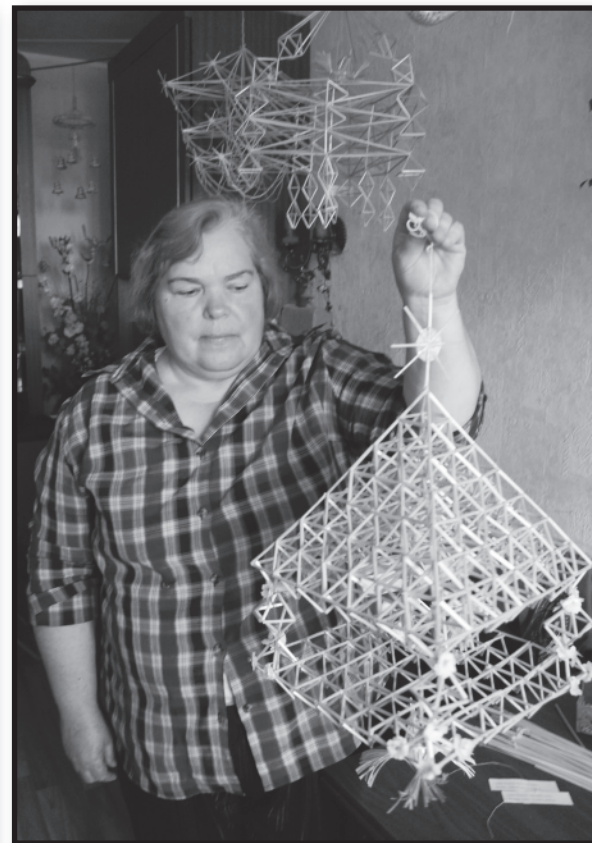
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,61 €

Tautodailės institutas kviečia į dangaus sodus

Režisierius Algirdas Tarvydas filmuoja „Dangaus sodus“.

Tautodailininkė Julija Šlajienė iš Jonavos su savo sukurtu sodu.

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Lapkričio 22 d. Čikagos Lietuvių tautodailės institutas kviečia į Lietuvos kino režisieriaus Algirdo Tarvydo (jis ir scenaristas bei operatorius; kompozitorius – Algimantas Apanavičius, montuotojas – Vaclovas Nevčesauskas) dokumentinio filmo „Dangaus sodai“ peržiūrą Dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šis šiltas, nuoširdus filmas, trunkantis 53 minutes, apie unikalią tautodailės sritį – šiaudinių sodų rišimą ir jų rišėjas, sukurtas 2014 m., apkeliavo visą Lietuvą ir ne kartą rodytas per Lietuvos televiziją. Viena iš šio renginio iniciatorių ir rengėjų tautodailininkė Audronė Tamulienė sako, kad mintis filmą parodyti Amerikos lietuviams kilo po Laimutės Vasiliauskaitės-Rožukienės straipsnio apie jį „Draugo“ laikraštyje. Dailės muziejaus direktorei Astai Zimkienei talkinant buvo susisiepta su režisieriumi A. Tarvydu, kuris sutiko padovanoti filmą Amerikos lietuviams. „Filmą gavome PAL formatu, jis buvo persuktas į DVD formatą, kurį ir ruošiamės rodyti, – sako A. Tamulienė. – Gavau iš A. Tarvydo informacijos apie jo kūrybinį gyvenimą ir apie šio filmo ruošimą, tikimės, kad daug kam bus įdomu. Vėliau norėtume filmą parodyti ir kituose Amerikos lietuvių telkiniuose“.

Šio liaudies meną populiariančio filmo sukūrimo iniciatorė buvo Vilniaus etninės kultūros centro darbuotoja ir sodų rišėja Marija Liugienė, kuri filme kartu su etnologu ir dailėtyrininku dr. Vytautu Tumėnu bei baltų kultūros tyrinėtoju Jonu Vaiškūnu pasakoja apie „dangaus sodų“ prasmę ir paskirtį ir jų rišėjų pasišventimą tęsti šią senolių tradiciją. Filme veikia ir pačios sodų rišėjos bei jų nuostabieji kūriniai. Filmo autorius Algirdas Tarvydas yra ypač produktyvus dokumentinio kino kūrėjas, siekiantis įamžinti Lietuvos kultūros šviesuolius ir sukūręs filmus apie etnologą Norbertą Vėlių, dailininkę tapytoją Gražiną Vitartaitę, archeologę Mariją Alseikaitę-Gimbutienę, kalbininką akademiką Zigmą Zinkevičių ir daugelį kitų.

Kas yra tie lietuviškieji sodai, išsivijoję lietuviams, taip pat ir jaunoji karta, ne tik žino, bet šią

Tautodailininkė ir filmo herojė Vida Sniečkuvienė iš Vilkijos.

Velykiniai paukščiai iš šiaudų.

tautodailės sritį yra ir išsaugoję savo gyvenime. Ypač populiarūs Amerikoje ir kitur yra kalėdiniai eglutės žaislai, kuriami kaip miniatiūriniai sodai – žvaigždutės. Kaip sako tautodailininkė A. Tamulienė, dar konsulė Juzė Daužvardienė pradėjo puošti lietuvišką eglutę šiaudinukais Čikagos Mokslo ir pramonės muziejuje, kur jie buvo padaryti iš baltų gėrimo šiaudelių. Tai buvo prieš 50 metų, o dabar dauguma veria šiaudinukus eglutėms ar net sodus iš tikrų šiaudų. Tiesa, dar ir dabar yra šiaudinukų gamintojų, kurie naudoja baltus gėrimo šiaudelius.

Lietuviškas sodas – iš senų senovės einanti tradicija kurti „pasaulio modelį“, – sako tyrinėtojai. Sodas – tai paprasta ar dviguba piramidė (rombas), suverta iš šiaudelių, prie kurios kampų prikabintos mažesnės piramidės arba paukščiukai (pvz., velykiniuose soduose). Sodų rišimas nėra paprastas užsiėmimas, jis reikalauja ypatingo geometrinio, matematinio tikslumo. Trobos palubėje kabanti konstrukcija primena ir fizikos, chemijos moksluose žinomą molekulės, kristalo sandarą. Kai kas juos gretina netgi su Egipto piramidžių architektūra. Beje, sodai žinomi ne tik Lietuvoje, bet ir kituose pasaulio kraštuose – aplinkinėse tautose Baltarusijoje, Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, Švedijoje (tik jie nepalyginamai kuklesni), o tolimosios Indijos kultūroje šie geometriniai simboliai siejami su Pasaulio medžio koncepcija. Lietuvoje vyrauja keturslaitės piramidės siluetas, bet šiuolaikinės rišėjos (dažniausiai juos kuria moterys) sukuria labai sudėtingų konstrukcijų. Lietuvoje sodas žinomas visuose regionuose ir buvo svarbi tautos papročių dalis: sodas buvo kabinamas geroje troboje per Velykas, Kalėdas, virš kūdikio lopšio, per vestuves pamergės supindavo sodą jaunajai kaip laimingo, turtingo gyvenimo palinkėjimą, ir jis garbingai kabodavo virš vestuvių stalo. Sodai apdainuojami kalėdinėse, vestuvinėse liaudies dainose ir sutartinėse, sodas – tai simbolis, atspindintis šeimos gyvenimo darną. Sodus paprastai rišdavo patys šeimos nariai, o ypatingoms progoms – vestuvėms, krikštyms, Pirmajai komunijai – buvo samdomos rišėjos.

Šiuo metu Lietuvoje ši tautodailės sritis ypač populiarėja. Sodus veria, pina, riša (kiekvienoje vietovėje šis užsiėmimas vadinamas skirtingai) dešimtys sodų vėrėjų, rišėjų, pinėjų (respublikinėje sodų rišėjų parodoje dalyvavo per

50 geriausiųjų). „Pramokusi verti sodus negalvoju ilgam įsijausti, bet juos veriu jau trisdešimt metų ir negaliu sustoti, – sako Vilniaus etninės kultūros centro vyriausioji koordinatorė, tautodailininkė, turinti meno kūrėjo statusą, Marija Liugienė. – Šiaudų sodai – ne tik grožis, juose – mūsų tautos tradicijos, gili apeiginė prasmė. Tai net būdas išreikšti save, galbūt bandymas sieloje atrasti mūsų protėvių dvasią, pirmą pradi tautinės dvasios grūdą. Velykoms lietuviai ne tik margino kiaušinius, bet būtinai suverdavo ir šiaudinių sodą, kurį kabindavo virš vaisių stalo. Jis, kaip ir margutis, turėjo tam tikrą prasmę – juk lietuviai šiaip sau, „dėl grožio“ nieko nedarė. Net prieš šventes langus, šventųjų paveikslus išdabine karpiniais, protėviai tikėjo, jog jie apsaugos namus nuo blogio. Šventinį stalą galima laikyti žemiškojo sodo simboliu, o virš jo kabantis sodas atitinka pasaulio medžio viršūnę. Po šiuo medžiu vykstančios apeigos mūsų protėviams simbolizavo kosmoso kūrimo veiksmą. Šiaudų vėrinėlis įprasmino tobulo pasaulio sukūrimo idėją ir siejosi su dangaus sodu – rojumi”.

Sodas, kuris juda nuo menkiausio oro dvelkėtelėjimo, sukurdamas (ir tebekuria) šventinę erdvę aplink stalą, jis būtinai turėjo suktis – ku greičiau, tuo geriau, nes buvo tikima, jog besisukantis sodas ne tik apvalo namus, bet ir pripildo geros energijos, harmonijos, sutarimo, darnos, tvarkos. Sodas paprastai būdavo kabinaamas ant arklės uodegos plauko – aštuoto arba ant vaškuoto lininio siūlo, kad būtų jautrus menkiausiam oro dvelkimui ir verstų sodą nuolat suktis. Buvo netgi tikima, kad jeigu į trobą atėjo svetimas žmogus, ir sodas nejudė, tai blogas žmogus, nelinkintis šiems namams gero.

Šiaudų sodas šiandien jau nebėra taip giliai įaugęs į mūsų dvasią ir buitį, bet galima jį pamatyti dažnuose namuose kaip namų papuošalą arba tautodailės parodose. Sodas yra puiki dovana ypatinga proga draugams ir artimiesiems. Sodų rišėjos pasakoja, kad sodus kaip dovaną užsako ir užsienyje gyvenantys lietuviai, kurie juos kabina savo namuose arba dovanoja užsieniečiams, kuriuos ypač stebina šis erdvinis stebuklas.

Sodą pagaminti trunka nemažai laiko (rišėjos sako, kad per žiemą galima surišti tik penkis sudėtingesnius sodus). Mat pirmiausia reikia užsiauginti arba susirinkti iš gamtos augalų, kurie turi kiauravidurį šiaudą, – dažniausiai jie rišami iš rugių šiaudų, kurie yra tvirtesni, bet gali būti naudojami ir kviečių, miežių, avižų, švendrių ir kitų augalų stiebai. Stiebeliai sukarpomi vienodo ilgio šiaudeliais, išmetus narelius (bamblius). Sodų rišėjos ne tik pačios užsiima šiuo amatu, dalyvauja parodose ir savo kūrinius parodo Kaziuko mugėse, bet ir moko jaunimą būreliuose, kurie veikia mokyklose ir prie kultūros įstaigų.

Filme „Dangaus sodai“ panaudoti įrašai iš tarptautinio festivalio „Skamba, skamba kankliai“, „Vidury lauko grūšėlė“ ir kitų Vilniaus etninės kultūros centro rengtų koncertų. Sutartines atlieka folkloro ansambliai „Ratilio“ ir „Kūlgrinda“. Nuskamba ir archyvinis garsaus liaudies dainininko Petro Zalansko rugiapjūtės dainos įrašas. Filmas, kaip ir patys sodai, kupinas šviesos ir lengvumo, todėl kiekvienam žiūrovui suteikia dozę gyvenimo džiaugsmo.

Susipažinkite: JAV LB vadovybė 2015-2018

JAV LB XXI TARYBOS PREZIDIUMAS

Juozas Polikaitis – pirmininkas

Regina Balčaitienė – protokolų sekretorė

Rima Girniuvienė – atsakinga už nutarimus ir darbą su Tarybos komisijomis

Laima Šileikytė-Hood – atsakinga už Tarybos sesijas ir darbą su sesijų rengimo komitetams

Dalia Shilas – spauda ir informacija (PLB valdybos Viešųjų ryšių komisijos pirmininkė)

JAV LB KRAŠTO VALDYBA

Krašto valdybos pirmininkė – Sigita Šimkuviene

Vykdomasis vicepirmininkas – Juozas Kazlauskas

Buvęs 2012–2015 metų JAV LB KV išdininkas. XV PLB Seimo narys. LISS programos komiteto narys.

JAV LB KV Kultūros tarybos pirmininkė – Austėja Sruoga

Buvusi 2012–2015 metų JAV LB KV vicepirmininkė organizaciniams reikalams. Čikagos lietuvių Rotary klubo „President-Elect“. Organizuoja labdaros renginius. Maironio liuanistinės mokyklos tėvų komiteto narė ir vaikų darželio „Zuikis Puikis“ bendrasavininkė. „AVS Prime Realty“ bendrasavininkė.

JAV LB KV Švietimo tarybos pirmininkė – Daiva Navickienė

KV Švietimo tarybos pirmininkė nuo 2006 metų. Vadovavo Vyrų vienetei, yra Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos muzikos vadovė ir sekretorė.

JAV LB KV Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė – Danelė Vidutienė

2012–2015 metų JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, nuo 2007 metų Washingtono apylinkės pirmininkė, XIV PLB Seimo narė. JAV LB XXI Tarybos narė. Slavistikos magistrė, daug metų dirbo su mokslinėmis Fulbright ir National Academy of Science apsikeitimo programomis. Yra juridinė sekretorė.

JAV LB KV Religinių reikalų tarybos pirmininkas – dr. kun. Valdas Aušra

Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijos Čikagoje klebonas, ilgametis JAV LB Socialinių reikalų tarybos narys, Religinių reikalų tarybos narys, vaikų darželio Čikagoje „Spindulėlis“ steigėjas, Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugijos pirmininkas.

JAV LB KV Socialinių reikalų tarybos pirmininkė – Renata Kasiukevičius

Trejus metus iš eilės ruošė labdaros renginius Čikagoje paremti Vilniaus Kūdikų namams, turi patirties dirbant socialinį darbą, aktyvi bendruomeninėje veikloje.

JAV LB KV Mokslo reikalų tarybos pirmininkas – prof. Almantas Galvanuskas

Fizikas, lazerių ir lazerinių taikymų specialistas, nuo 2002 metų Michigano uni-

versiteto profesorius (EECS departamente), daugelio profesinių straipsnių autorius. Aktyvus „Žiburio“ liuanistinės mokyklos Detroito tėvų komiteto narys ir talkininkas. XXI JAV LB Tarybos narys.

JAV LB vicepirmininkas finansiniams reikalams – Algimantas Gustaitis

Naujosios Anglijos apygardos ir Cape Cod apylinkės išdininkas, 2012–2015 metais buvo LB KV vicepirmininkas finansų reikalams. Dirbo erdvės ir karo aviacijos bendrovėse kaip inžinierius ir finansų bei biudžeto kontrolės vadovas.

JAV LB KV vicepirmininkas organizaciniams reikalams – Audrius Abrutis

Atlantos LB valdyboje buvo vicepirmininkas, o vėliau pirmininkas. Nuo 2014 metų Waukegan-Lake County JAV LB apylinkės pirmininkas. Yra kokybės inžinierius, dirbantis plastikinės pakuotės medicinos įrangai srityje. JAV LB XXI Tarybos narys.

JAV LB KV vicepirmininkė informacijai – Laima Liutikienė

Nuo 2005 iki 2009 metų vadovavo dr. V. Kudirkos liuanistinei mokyklai Elizabeth, New Jersey. Yra teisininkė ir verslo bendrasavininkė. Kartu su vyru vadovauja dešimties žmonių kompanijai.

JAV LB KV vicepirmininkė jaunimo reikalams – Liepa Boberienė

JAV lietuvių jaunimo sąjungos atstovė. 2012–2015 metais buvo JAV LB KV vicepirmininkė jaunimo reikalams. Psichologijos daktarė. Dirba mokyklose, tarptautinėse organizacijose ir Lietuvoje.

JAV LB KV vicepirmininkas archyvams – Valdas Buožys

Istorijos mokytojas ir archyvistas. Dirba vadybininku. Tautos fondo valdybos narys nuo 2014 metų. Buvo išrinktas atstovauti New Yorko apygardą XXI JAV LB Taryboje.

JAV LB KV vicepirmininkas sporto reikalams – Tomas Mitrulevičius

2012–2015 metų JAV LB KV vicepirmininkas sporto reikalams. ŠALFASS atstovas. Atsakingas už JAV LB sportinę veiklą bei sportinius renginius. Yra bokso treneris. Šiuo metu vadovauja „Michael Reilly Design“ išvežiojimo departamentui. Buvo išrinktas atstovauti New Yorko apygardą JAV LB XXI Taryboje.

JAV LB KV vicepirmininkė profesionalų ir verslininkų ryšiams – Diana Plačiakienė

LB veikloje nuo 2007 metų. 2010–2014 metais vadovavo JAV LB San Francisco apylinkėi. „Versli Lietuva“ atstovė Californijoje. Padeda Lietuvos įmonėms, susijusioms su aukštosiomis technologijomis, įeiti į JAV rinką. Nemažai dirba su Lietuvos profesionalais „Silicon Valley“ (Silicio) slėnyje. Buvo išrinkta atstovauti Vakarų Apygardą JAV LB XXI Taryboje.

JAV LB KV vicepirmininkas technologijoms – Vytautas Pakalniškis

Elektroninių tinklų (networks) inžinierius. JAV LB Baltimorės apylinkėje išrinktas į įvairių kultūrinių ir visuomeninių organizacijų valdybas. Atstovauja Baltimorės apylinkę JAV LB XXI Taryboje. Bus atsakingas už JAV LB tinklapių veiklą ir kokybę.

JAV LB KV vicepirmininkas specialioms projektams – Paulius Slavėnas

Northwestern Lake Forest ligoninės gydytojas. Ilgametis Waukegan-Lake County JAV LB apylinkės ir valdybos narys. 2012–2015 metais buvo JAV LB XX Tarybos nariu. Šiuo metu yra JAV LB XXI Tarybos narys.

JAV LB KV išdininkė – Rasa Dooling

Buvo išrinkta į JAV LB XX Tarybą iš Waterbury apylinkės. Penkerius metus buvo Waterbury apylinkės išdininkė. Dirba lon Bank klientų aptarnavimo skyriaus vadove. Lietuvių Fondo Pelno skirstymo komisijos narė ir LISS programos narė. Šiais metais buvo išrinkta į JAV LB XXI Tarybą.

JAV LB KV sekretorė – Neringa Pango-nytė

Yra New Haven apylinkės sekretorė. 2013–2014 metais vadovavo Vaivos Vėbraitės mokyklai Hartforde. Neringos atsakomybė bus surašyti KV posėdžių protokolus ir paruošti apylinkėms mėnesinius naujienlaiškus. Šiuo metu dirba juridine padėjėja New Haven mieste. Išrinkta į JAV LB XXI Tarybą.

Patarėjai

(be balsavimo teisės)

JAV LB KV atstovė Lietuvos spaudai – Dalia Cidzikaitė

Žurnalistė, buvusi „Draugo“ dienraščio vyriausia redaktorė. „Litanus žurnalo“ Tarybos narė. Vyresnioji tyrinėtoja Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje. JAV LB atstovė Lietuvoje. Jos pagrindinė užduotis yra JAV LB darbų viešinimas Lietuvos spaudoje.

JAV LB KV atstovas angliškai spaudai – Donatas Januta

Teisininkas (J.D.), buvęs Californijos valstijos prokuroras. Elektronikos inžinierius, dirbęs prie raketos „Saturn“ montavimo. Verslininkas. Laisvalaikis – lietuvių tautinio atgimimo ir nepriklausomybės kovų istorijos tyrinėtojas. Jo pagrindinė užduotis yra greitai reaguoti į netikslas ir tyčiomis skleidžiamas negatyvias žinias ar stripsnius apie užsienio lietuvius ar apie Lietuvą Amerikos informacijos tinkluose.

JAV LB KV pirmininkės patarėja – dr. Elona Vaišnienė

Ilgametė JAV LB Tarybos ir KV narė. Dirba Yale universitete.

JAV LB KV patarėjas teisiniams reikalams – advokatas Rimas Domanskis

Konsultuoja KV pirmininkus, Valdybos narius, Tarybos prezidiumą bei įvairius JAV LB padalinius daugiau kaip 15 metų. Sutvarko ir užpildo visus teisinius dokumentus.

SVEIKATA

Raudona mėsa. Ar tikrai kenksminga?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Pastaruoju metu atliekami didžiuliai tyrimai ir paskelbiamos išvados, įrodančios ryšį tarp raudonos bei perdirbtos mėsos vartojimo ir vėžio išsivystymo rizikos. Kaip reaguoti į tokias išvadas? Ar reikia išvis atsisakyti mėsos ir perdirbtų jos produktų?

Tyrimai atskleidė ryšį tarp raudonos mėsos ir vėžio rizikos

Pasaulio mokslininkai stengiasi nustatyti, koks maistas galėtų apsaugoti nuo vėžio, ir koks gali padidinti vėžio riziką. Šia kryptimi dirba Europos bei Amerikos mokslininkai. Europoje tyrimo metu buvo stebėta 500 000 žmonių iš 10 Europos šalių. Tyrimas buvo pradėtas 1992 metais. Jo metu stebėta žmonių mitybos įpročiai, aiškinamasi, kaip jie maitinasi ir kokiomis ligomis suserga. Atlikti tyrimai atskleidė, kad valgant daug raudonos ir perdirbtos (apdorotos) mėsos padidėja storosios ir tiesiosios žarnos vėžio rizika. Tokias pat išvadas šių metų spalio mėnesį pateikė ir PSO (Pasaulinė sveikatos apsaugos organizacija). Ji teigia, kad asmenys, kasdien suvalgantys 100 gramų perdirbtos mėsos padidina žarnos vėžio riziką 18 proc., nors šiuo metu rizika jau sumažinta iki 12 proc., o kai kurie šaltiniai teigia, kad realiai rizika padidėja 8,26 proc.

Kodėl raudona ir apdorota mėsa sukelia didesnę pavojų nei balta mėsa?

Raudona mėsa vadinama visa šviežia, malta, šaldyta jautiena, kiauliena, avienu, veršiena, arklienu, ožkienu. Perdirbta mėsa apima rūkytus mėsos produktus (rūkytas kumpis, šoninė, dešros ir dešrelės), bei virtas dešras, dešreles, paštetus, mėsos konservus.

Raudona ir apdorota mėsa gali didinti tikimybę susirgti vėžiu dėl joje esančių cheminių junginių. Kai kurie jų randami mėsoje natūraliai, kiti susidaro, kai mėsa konservuojama ar kepama aukštoje temperatūroje. Raudonoje ir perdirbtoje mėsoje yra raudonojo pigmento, vadinamo hemu. Hemas gali pažeisti storosios žarnos ląsteles ar paskatinti žarnyne esančias bakterijas gaminti kenksmingas chemines medžiagas, kurios didina vėžio atsiradimo riziką. Beveik visoje raudonoje ar apdorotoje mėsoje yra didesnis hemo kiekis nei baltoje mėsoje. Tai iš dalies galima paaiškinti, kodėl raudona mėsa didina vėžio riziką, o balta mėsa – ne.

Perdirbti mėsos gaminiai su konservantais galbūt dar pavojingesni

Perdirbtai mėsei konservuoti dažnai naudojamos cheminės medžiagos, vadinamos nitratais ir nitritais. Žarnyne nitritai paverčiami vėžį sukeliančiomis medžiagomis, vadinamomis N-nitroz junginiais. Be to, sudant ar rūkant joje pasigamina cheminės medžiagos, tokios, kaip policikliniai aromatiniai hidrokarbonatai (tokios medžiagos randamos ir kituose maisto produktuose bei užterštame ore), galinčios sukelti vėžinius susirgimus. Panašios medžiagos (heterocikliniai aromatiniai aminai) pasigamina kepant mėsą aukštoje temperatūroje, ypač kepsninėje. Manoma, kad perdirbta mėsa labiau didina vėžio riziką nei šviežia raudona mėsa, nors dar nėra pilnai suprasta, kaip minėtos cheminės medžiagos didina vėžio riziką. Mažesnę riziką sukelia mėsa apdorota žemesnėje temperatūroje, todėl sveikiau yra valgyti virtą mėsą nei keptą.

Raudoną mėsa vartokime saikingai

Žmonės išgirdę žinią, kad raudona ir perdirbta mėsa yra kancerogenas (t. y., skatina vėžio išsivystymą) sunerimo, kiek ir kaip dažnai vartoti raudoną mėsa, ar jos apskritai vengti.

Dauguma mokslininkų negali tiksliai įvardinti,

ti, koks mėsos kiekis yra saugus, nes turimos mokslinės žinios dar nėra pakankamos, todėl vieningų rekomendacijų dėl mėsos vartojimo nėra. PSO siūlo vartoti raudoną mėsą saikingai, bet taip pat dar neturi tikslių nurodymų dėl mėsos vartojimo. Raudona mėsa yra mums reikalinga dėl joje esančių organizmui svarbių baltymų, geležies, cinko bei B grupės vitaminų. Šiuo metu vyriausybė kartu su PSO ruošia metodinius nurodymus, koks kiekis mėsos yra saugus vartoti, bet kol dar jų nėra, siūloma riboti mėsos vartojimą iki trijų kartų per savaitę (jei valgote mėsą kasdien – mažinti jos porcijas iki 70 g), ir būti ypač atsargiems vartojant perdirbtą mėsą. Siūloma jos vartoti kaip galima rečiau. Šiuo metu dar nėra pilnai nustatyta, ar mažesnė rizika yra vartojant kalakuto šoninę (bacon) ar žole šertų jaučių mėsą.

Atsargiai vartoti raudoną mėsą siūloma asmenims, turintiems uždegimines žarnos ligas, tiems, kurių šeimoje buvę žarnos vėžio atvejai, vyresnio

amžiaus asmenims, rūkantiems, o taip taip esant kai kuriems genetiniams sutrikimams. Tačiau nėra siūlymų iš viso atsisakyti mėsos ir jos produktų net ir asmenims, sergantiems žarnos vėžiu.

Kiti sveikatos pavojai vartojant perdirbtą mėsą

Perdirbtos mėsos vartojimas nesukelia paties didžiausio pavojaus susirgti žarnos vėžiu, – teigia kai kurios studijos. Tam išsivystyti turi įtakos rūkymas, radiacija, alkoholio vartojimas, nutukimas. Gausus raudonos bei perdirbtos mėsos vartojimas gali sukelti ir kitų sveikatos problemų. The Institute for Health Metrics and Evaluation's Global Burden of Disease pateikė tokius duomenis: per metus tarp asmenų, vartojusių didelį kiekį mėsos, stebėta 256 000 mirčių atvejų nuo širdies ir kraujagyslių ligų, 84 000 mirė nuo diabeto ir jo komplikacijų, 34 000 – nuo žarnos vėžio. Nors pastaruoju metu raudona mėsa pagal vėžio riziką prilyginama rūkymui, nuo rūkymo sukeliama vėžio kasmet miršta apie 1 milijonas žmonių; 600 000 – piktnaudžiavimo alkoholiu; 200 000 mirčių – dėl oro užterštumo.

Vis gi, kol dar vyksta moksliniai tyrimai, svarstymai, aiškinamasi raudonos ir perdirbtos mėsos įtaka žarnos vėžio išsivystymui, kol dar nenustatyti saugūs mėsos vartojimo kiekiai, – siūloma mažinti raudonos ir perdirbtos mėsos vartojimą. Atsiminkite, kad mityba, kurioje yra nedaug raudonos ir perdirbtos mėsos, yra sveikesnė ir susijusi ne tik su mažesne žarnos vėžio, bet ir kitų ligų išsivystymo rizika. Į valgiaraštį įjunkite pakankamai įvairių vaisių ir daržovių (net kelis kartus per dieną), žuvies produktų, ribokite gyvulinius riebalus, nerūkykite, būkite aktyvūs, geros nuotaikos ir būsite sveikesni.

Paruošta remiantis:

www.cbc.ca/news, www.delfi.sveikata,

www.who, www.health.clevelandclinic.org, www.nhs.uk

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gašinimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SAJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGREITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

SEKITE SAVO SIUNTAS:
www.AtlanticExpressCorp.com/tracking

Siuntinių Priėmimo Vietos

ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME SIUNTAS KALĖDOMS!

SAUGUMO IR GREIČIO GARANTIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų.: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

<p>Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882</p> <p>Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9886</p> <p>Kunigaikščių Užeiga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622</p> <p>Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339</p> <p>Eurus Dell 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290</p> <p>Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000</p> <p>Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700</p>	<p>Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676</p> <p>Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838</p> <p>Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430</p> <p>Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701</p> <p>Real Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155</p> <p>Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919</p> <p>Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004 Tel: 224-625-0331</p>
--	---

PO DIEVO SPARNU

Kas yra psalmės ir kaip jas turime skaityti?

RENATA ŽIŪKAITĖ

Bibliją sudaro daugybė skirtingų knygų ir žanrų. Išminties knygose randame psalmes, kuriose eiliuota forma yra kreipiamasi į Dievą. Galima sakyti, kad psalmės – tai dialogas tarp Dievo ir žmogaus. Daugelį metų jos buvo laikomos vienuolių malda, psalmes vienuoliai giedodavo ar kalbėdavo, jomis gyvendavo nuolat, ne tik tam tikrų liturginių valandų metu, bet ir dirbdami ar ilsėdamiesi. Mūsų laikais Bažnyčia kviečia visus tikinčiuosius kasdien skaityti psalmes, kuriose galime atrasti sustiprinimą, paguodą, patarimą ir padrąšinimą, atsakymus į sunkius gyvenimiškus klausimus.

Iš viso psalmyną sudaro 150 psalmių. Jos formavosi kelis šimtmečius ir psalmių autoriais laikomi karalius Dovydas, karalius Saliamonas ir dar keletas autorių... Psalmėse susipina džiaugsmas ir kančia, Dievo ilgesys ir savojo nevertumo suvokimas, laimė ir apleistumo jausmas, pasitikėjimas Dievu ir skausminga vienatvė. Psalmės yra taip pat skirstomos į žanrus: kaip atgailos psalmė, padėkos giesmė, išminties psalmė. Visos 150 psalmių yra kaip mažoji žydų tora, mažoji penkiaknygė. Čia rasime pačią trumpiausią dviejų eilučių 117 psalmę ir pačią ilgiausią 119 psalmę, kurią sudaro net 176 eilutės.

Naujajame Testamente mes randame dažnai cituojamas psalmes. Pvz. Luko evangelijoje Jėzus cituoja 118 psalmę: *Akmuo, kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu?* Šioje psalmėje išsipildo pranašystė apie Jėzų, kurį atmetė jo paties tauta. Taip pat valgydamas su mokiniais savo paskutinę Velykų vakarienę Jėzus pagal žydų tradiciją giedojo 118 psalmę. O kabodamas ant kryžiaus Jėzus meldėsi 22 psalmės žodžiais: *Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?* Bažnyčios Tėvai sako, kad visose psalmėse išsipildo Jėzaus Kristaus gyvenimas ir jo auka.

Psalmės gali mums pagelbėti tam tikrais mūsų gyvenimo momentais. Pavyzdžiui, skausmo valandą galime kreiptis į Dievą 13 psalmės žodžiais: *Kiek ilgai, Viešpatie? Nejaugi mane užmirši? Kiek ilgai slėpsi savo veidą nuo manęs? Kiek ilgai turėsiu pakelti skausmus, dieną iš dienos širdgėlą širdyje?* Tamsos, nevilties akimirka, kai nesuprantame, kas vyksta mūsų gyvenime, kai atrodo Dievas mus apleido, mes galime klausyti psalmininko lūpomis: *Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane palikai? Kodėl tu toks tolimas, toli nuo mano maldos, nuo mano dejonės šauksmo?* (Ps 22) *Į tave tiesiu rankas, lyg išdžiūvusi žemė trokštu Tavo. Skubėk man atsakyti, Viešpatie!* (Ps 143)

Kai kankina įvairios baimės, kaip stiprus dvasios ginklas yra skaitoma 91 psalmė: *Savo sparnų plunksnomis jis uždengs tave, po jo sparnais rasi prieglaudą. Nerekės tau bijoti nakties siaubo, nei strėlės iššautos diena, nei maro, sėlinančio tamsoje, nei rykštės, niokojančios vidudienį.*

Psalmėse yra vartojama nemažai įvaizdžių, metaforų, simbolių, kuriuos kiekvienas žmogus gali perskaityti pagal savo gyvenimo situaciją. Pavyzdžiui, rykštė ar maras reiškia kiekvienam asmeniui tuo metu būdingą nelaimę, sunkumą.

Viena nuostabiausių psalmių 23 psalmė, kurioje Dievas yra lyginamas su avių ganytoju. Psalmėje sakoma: *Viešpats yra mano ganytojas, man nieko nestinga, žaliose lankose mane paguldo, prie ramių tvenkinių mane gano.* Ši psalmė nusako nepaprastai šiltą, glaudų Dievo ir žmogaus santykį, begalinį Dievo rūpestį žmogumi. Ganytojas pažįsta savo avis ir šaukia jas vardu, o tos atsiliepia ir juo pasitiki. Psalmėje piešiamos žalios pievos ir skaidrūs šaltiniai į kurias ganytojas veda kaimenę. Avis yra saugi, jai nieko netrūksta: *Nė keliaudamas slėniu tamsiausiu, aš nebijošiu, nes tu drauge būsi.*

Didžioji dauguma psalmių yra priskiriamos karaliui Dovydui. Jo asmenybė yra dramatiška ir sudėtinga. Dievas jį pasirinko Izraelio karaliumi, kai jis dar buvo jaunas piemuo ir ganė savo tėvo kaimenę. Jis tapo savo tautos ganytoju, Viešpaties pateptuoju, „karaliumi pagal Dievo širdį“. Nors buvo labai nuodėmingas, po savo nuopuolių keldavo žvilgsnį į Dievą ir maldaudavo jo gailėstingumo. Dovydo nuopuolių ypatingai atspindi 51 psalmė, kuri yra viena iš septynių atgailos psalmių. Praktikuojantys krikščionys skaito šią psalmę labai dažnai, krikščionys ortodoksai ją pasitelkia maldai kasdien: *Pasigailėk manęs, Dieve, iš savo gerumo, iš savo begalinio gailėstingumo sunaikink mano maištingus darbus. Vėl nuplauk mano kalnę, nuvalyk nuo manęs mano nuodėmę.*

Psalmės yra mums kaip maldos mokykla, kur Dievas mus moko melstis savo paties įkvėptais žodžiais. Jis kviečia mus psalmių tekstais įeiti į artimą santykį su juo, klausyti, išreikšti savo nerimą ar abejonę, savo ilgesį Dievo artumo, šlovinti Dievą ir Jam dėkoti, melstis atgailos žodžiais suklypus, ar pasitelkti psalmes išbandymų bei gundymų valandomis. Psalmes galima skaityti prie sunkiai sergančių ligonių ir jos labai dažnai turi ypatingą gydymąjį poveikį. Kai palydime mirusiuosius artimuosius, mes taip pat juos išlydime psalmių žodžiais: *Kokios mielos Tavo buveinės, galybių Viešpatie! Kokie laimingi, kurie gyvena tavo Namuose, visada šlovindami Tave giesme.*

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skaitykite
„Draugą“
greičiau!
www.draugas.org

ĮVAIRŪS

- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba gali išleisti atostogų, ar pakeisti. Tel. 630-670-0813.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-615-5235.
- Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. Tel. 708-691-6996
- Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius ar vyresnio amžiaus žmones. Gali siūlyti ir kitus darbus. Legalūs dokumentai. Vairuoja automobilį. Tel. 773-254-8850.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.
- Moteris ieško darbo su grįžimu. Gali pakeisti ar dirbti ne pilną darbo dieną. Tel. 708-268-1802.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu New York mieste. Tel. 347-831-2386.

We're family with Bruno's Lithuanian Bakery

Chicago Carpet Center Inc.
A trusted company since 1967

Servicing All Flooring Needs
Commercial & Residential
From Little Company of Mary Hospital
to your neighbors down the street!

Huge Inventory
Hundreds of Colors & Styles
In stock rolls & roll ends
Reasonable Prices
with installation
Fully Licensed
& Insured

Ask for Linda – the owner
M-F 9 - 5 - Sat by appointment
1540 West 44th Street (East of Ashland)
Chicago, IL 60609 - Tel: 773-247-8888

Chicagocarpet1550@sbcglobal.net
www.chicagocarpetinc.com

Hunza Bread
Health Bread
Rye of all kinds
Bacon Buns

Visit us or call us to
find a store near you!

3341 S Litanica Ave
Chicago, IL 60608
Bridgeport – 773-254-6376

MANO VIRTUVĖ

Kepiniai su sūriu

Kai nesinori nei mėsos, nei žuvies, pietums ar vakarienei, prie sriubos ar su salotomis, arba tiesiog užkandai puikiai tiks šie kepinėliai su sūriu. Išmėginkite!

Ruginių miltų pyragas su porais ir sūriu

(Prie jo labai tiks žalios salotos)

Tešlai:

2/3 puodelio ruginių miltų
1/3 puodelio kvietinių miltų
100 g (3,5 oz.) labai šalto sviesto
1/2 puodelio neriebios varškės (Farmers Cheese)
druskos

Įdarai:

4 porų baltųjų dalių
4 kiaušiniai
150 g (5 oz.) „brinzos“ arba Fetos sūrio
150 g (5 oz.) neriebios varškės (Farmers Cheese)
šviežių čiobrelių,
druskos, pipirų

Ruginius ir kvietinius miltus sumaišyti, įberti druskos žiupsnelį ir persijoti. Miltuose padaryti duobutę ir burokine tarka įtarkuoti atšaldytą sviestą. Viską sumaišyti rankomis trupinant, kad tešla gautųsi kaip smėlis. Sudėti varškę ir vėl trupinant gerai išmaišyti – tešla turi pradėti „kibti“. Jei tešla per sausa, kad būtų galima ją suminkyti, įpilti kelis šaukštus labai šalto vandens.

Gautą tešlą susukti į maistinę plėvelę ir dėti į šaldytuvą pusei valandos.

Kepimo formą ištepti sviestu. Įkaitinti orkaitę 190 C (375 F).

Tešlą plonai iškočioti, kloti į formą, išlyginti dugną ir pakelti kraštus. Gražiai apipjauti, nuimant tešlos perteklių. Paruoštą formą su tešla kišti į orkaitę ir kepti 10 min.

Porus supjaustyti griežinėliais ir pakepinti, kol suminkštės.

Kiaušinius išplakti, suberti varškę ir gabaliukais supjaustytą sūrį, pridėti druskos, pipirų, čiobrelių. Sudėti apkeptus porus ir viską gerai išmaišyti. Įdarą pilti ant apkepto pagrindo ir vėl kišti į orkaitę. Kepti dar apie 30 min. – kol gražiai apskrus.

Trijų sūrų keksiukai

(Labai gerai dera prie aštresnės trintos pomidorų ar burokėlių sriubos)

Reikės:

80 g (apie 3 oz.) Pecorino Romano
80 g (3 oz.) Parmesano
80 g (3 oz.) Mozzarellas
1 puodelio miltų
2 arbatinių šaukštelių kepimo miltelių
1 puodelio + 3 valgomųjų šaukštų pieno
80 g sviesto (3 oz.)
1 kiaušinio

10 saulėje džiovintų pomidorų (galima pakeisti smulkintais svogūnų laiškais)
maltų juodųjų pipirų
tarkuoto muskato riešuto

Miltus persijoti ir sumaišyti su kepimo milteliais.

Kiaušinių išplakti su pienu. Į plakinių įpilti ištirpintą sviestą. Tuomet po truputį berti miltus su kepimo milteliais ir plakti, kad būtų vientisa masė. Įberti pipirų, įtarkuoti muskato riešuto ir vėl išplakti.

Suberti nedideliais gabaliukais supjaustytą Pecorino sūrį, tarkuotą Parmesaną ir gabaliukais supjaustytą Mozzarellą. Šiaudeliais supjaustyti džiovintus pomidorus ir suberti į tešlą. Gerai išmaišyti, kad visi sudėti priedai vienodai pasiskirstytų tešloje.

Tešlą dėti į sviestu pateptas keksiukų formeles (užpildyti 2/3 keksiukų formos tūrio) ir kepti apie 25–30 minučių iki 180 C (350 F) įkaitintoje orkaitėje.

Sūrio rutuliukai (puiki užkandėlė)

Reikės:

300 g (10,5 oz.) špinatų
200 g (7 oz.) Parmesano
1/2 puodelio džiovintų sėlenų
4 kiaušinių
4 šaukštų lydyto sviesto
druskos ir pipirų pagal skonį

Špinatus susmulkinti, sumaišyti su tarkuotu sūriu ir džiovintais sėlenais. Supilti lydytą sviestą, išplaktus kiaušinius, pagardinti druska, pipirais ir suminkyti tešlą (jei per skysta, dar įpilti džiovintų sėlenų).

Iš gautos masės formuoti nedidelius rutuliukus ir dėti juos į skardą, išklotą kepimo popieriumi.

Kepti iki 180 C (350 F) įkaitintoje orkaitėje apie 15 min.

Sudėjus į lėkštę galima papuošti špinatų lapeliais.

Skanaus!

Jūsų Indrė

VISI MĖGSTA KINĄ

Kino filmas „Bridge of Spies“

GYTIS KRIAUCIŪNAS

Filmo turinys

1957 m. New Yorke Amerikos valdžios agentai seka vyrą vardu Rudolf Abel. Jie spėja, kad jis yra sovietų šnipas. Agentai mato, kaip parke jis tapo paveikslą ir nuseka jį iki jo buto. Prieš agentams ateinant, Abel spėja perskaityti slapta žinutę, kurią jis paėmė iš po parko suolo. Agentai išiveržia stauga ir jį suima. Bute padaro kratą, ieškodami slapto dokumentų. Kol jie ieško, Abel pavyksta išmesti parke rastą žinutę. Jis atsiduria kalėjime. Valdžios atstovai prašo advokato James Donovan būti Abel gynėju teisme, nes nenori, kad Sovietų Sąjunga Abel pagrobimą naudotų savo propagandai. Iš pradžių Donovan nesutinka, bet vėliau pakeičia nuomonę ir susitinka su Abel, kuris jam pareiškia, kad neatsakinės į JAV valdžios agentų klausimus. Nors Donovan labai stengiasi išlaisvinti Abel, jo draugai ir pažįstami nemano, kad jam pavyks laimėti teismą. Amerikiečiai nepatenkinti, nes Donovan tikrai bando padėti Abel laimėti teisme. Teismas įvyksta, Donovan pralaimi: Abeliui reikės 30 metų praleisti kalėjime. Iš pradžių Abel buvo siūloma mirties bausmė, bet Donovan sugebėjo įtikinti teisėją, kad gal ateityje reikės jį iškeisti į kokią nors amerikietį, kuris atsidurs sovietų rankose. 1960 metais

amerikietis pilotas vardu Francis Powers su savo lėktuvu buvo pašautas virš Rusijos; KGB jį surado ir suėmė. Amerikos agentūra CIA paprašė Donovan nusikristi į Berlyną ir iškeisti Abel į Powers. Ar Donovan pavyks iškeisti, ar atsitiks kas nors netikėta? Teks žiūrėti filmą ir sužinoti.

Filmo aktoriai ir vertinimas

Šiame filme vaidina vienas žinomiausių dabartinių aktorių Tom Hanks („Forrest Gump“, „Saving Private Ryan“, „Da Vinci Code“), kuris vaidina James Donovan. Filme taip pat vaidina Mark Rylance („Jerusalem“, „Richard III“) – Rudolf Abel, Amy Ryan („Gone Baby Gone“, „Birdman“) ir Alan Alda (M.A.S.H.). Filmą (jo režisierius ir prodiuseris – Steven Spielberg) – kritikų yra gerai vertinamas. Svetainės „RottenTomatoes“ lankytojai ir filmo kritikai šį filmą įvertino 92 proc. iš 100 proc., o „MetaCritic“ davė šiam filmui 82 iš 100 balų. Man patiko šis filmas, bet kartkartėmis buvo truputį nuobodu, todėl vertinčiau 9 iš 10 balų. Žinoma, daug kam gali būti įdomu, nes filmas pastatytas remiantis tikrais įvykiais. Nors tai vyko seniai, manau, kad daug „Draugo“ skaitytojų prisimena Francis Powers, ir jiems gali būti įdomu atgaminti savo prisiminimus iš tų laikų, kurie vaizduojami filme.

„MANĖM, KAD GREIT GRĮŠIM“

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Pasaulio lietuvių centre – nauji šviesos šaltiniai

Prisidėkime prie PLC apšvietimo atnaujinimo

Darbininkai keičia apšvietimo sistemą Riškaus salėje, PLC.

Vaizdo įrašė PLC valdybos pirmininkas Linas Gylis kreipiasi į rėmėjus.

Šviesų atnaujinimo projektas – tai galimybė pagerinti Pasaulio lietuvių centrą, sumažinti gamtos teršimą, naudojant mažiau elektros ir sutaupyti nemažai pinigų, mokant sunaudotos energijos sąskaitas.

Šį rudenį bus atnaujinta visa pasenusi apšvietimo sistema – t. y. bus pakeista daugiau nei 2 000 Pasaulio lietuvių centre esančių lempų. Į šį skaičių įeina senoviškos kaitinamosios lemputės ir neefektyvios „T12“ dienos šviesos lempos bažnyčioje, muziejuje, sporto salėse, klasėse, biuruose ir kitose 150 000 kv. pėdų pastato patalpose. Į šį skaičių įeina ir lempos, lauke apšviečiančios mašinų statymo aikšteles bei įėjimus į centrą.

Dabartinis apšvietimas bus pakeistas naujausia „LED“ ir energiją taupančia „T8“ dienos šviesos technologija. Senos lempos naudojo 353 394 kWh energijos per metus. Už jų naudojimą Pasaulio lietuvių centras kasmet mokėdavo 32 159 dol. Naujasis apšvietimas naudos tik 138 394 kWh energijos per metus, ir už tai centrui tekainuos 12 623 dol.

Viso šviesų atnaujinimo projekto kaina – 125 182 dol. Pasaulio lietuvių centras tikisi gauti 35 140 dol. paramą iš Illinois Clean Energy Foundation, 26 794 dol. – iš ComEd bendrovės, o dar 1 990 dol. prisidės Palaimintojo J. Matulaičio misija (už pakeistas šviesas bažnyčioje). Maironio mokykla jau prisidėjo sumokėdama 2 179 dol. už atnaujintas šviesas rytinio sparno klasėse. Likusius 59 079 dol. Pasaulio lietuvių centras tikisi surinkti iš individualių aukotojų.

Pasaulio lietuvių centras yra 501(c)(3) ne pelno siekianti organizacija, šiuo metu paskelbusi lėšų telkimo vajú apšvietimo atnaujinimo projektui paremti. PLC kviečia visus, kurie tiki gražesniu, moderniškesniu ir ekologiškesniu Pasaulio lietuvių centru, investuoti į šį projektą.

Daugiau informacijos apie projektą rasite internetinėje svetainėje www.caring.com/lithuanianworldcenterlights. Jei turite klausimų apie projektą, prašome kreiptis į Šarūną Daugirdą, PLC lėšų telkimo koordinatorių, tel. 630-257-8787 arba el. paštu: daugirdas@lcenter.org. Pasaulio lietuvių centras iš anksto dėkoja visiems projekto rėmėjams.

PLC administracijos info ir nuotr.

A † A STASYS GEDIMINAS ZIKAS

Amžinybėn iškeliavo 2015 m. spalio 9 d.

Gimė 1940 m. Kaune, Lietuvoje.

Gyveno Bostono apylinkėje, o prieš tai Washington DC, ir Čikagoje.

Giliame liūdesyje liko: žmona Dalia Barmutė Zikienė, su kuria išgyveno 45 metus; brolio a. a. Algio Ziko žmona Dalia Palubeckaitė Zikienė ir jų vaikai Gida, Tomas, Viktoras, Jonas ir Rima ir jų vaikučiai; žmonos a. a. sesers Živilės Sabin sūnus Erikas su žmona.

Atsisveikinimas su a. a. Stasiu ir šv. Mišios įvyko ketvirtadienį, spalio 15 d. Šv. Petro lietuvių parapijoje, South Boston, MA.

Nuliūdę artimieji

Vyrui ir Tėveliui

A † A profesoriui JAMES LIAUTAUD

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną GRAŽINĄ, vaikus JIMMY JOHN, GREG, ROBERT ir LARĄ su šeimomis bei artimuosius ir kartu liūdime.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

Vyrui ir Tėveliui

A † A JAMES LIAUTAUD

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną GRAŽINĄ, vaikus JIMMY JOHN, GREG, ROBERT ir LARĄ su šeimomis bei gimines ir kartu liūdime.

Rako Skautų stovyklos administracija ir Rako atnaujinimo lėšų sukėlimo komitetas

A † A JAMES LIAUTAUD

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną GRAŽINĄ, vaikus JIMMY JOHN, GREG, ROBERT IR LARĄ su šeimomis.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių dailės muziejus

www.draugas.org/mirties.html

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Museum of Modern Art (MoMA), 11 W 53rd St, New York, NY 10019**, vykstančioje jungtinėje fotografijos parodoje „Ocean of Images: New Photography 2015“ dalyvauja ir lietuvių menininkė Indrė Šerpytė. Paroda vyks iki 2016 m. kovo 20 d.

■ **Lapkričio 12 d. 7:30 val. v. ir lapkričio 15 d. 2 val. p. p.** High School of Art and Design, 245 East 56th Street, New York, NY 10022, G. Donizetti operoje „Lucia di Lammermoor“ pagrindinį Lucia vaidmenį atliks Kristina Malinauskaitė.

■ **Lapkričio 14 d. 12 val. p. p.** Waterbury, CT, vyks Vito Eidukaičio krepšinio turnyras. Organizatorius: JAV LB Rytinio Long Island apylinkė. El. paštas: rmitrulevicene@nylithuanian.org

■ **JAV LB Švietimo taryba ir Gedimino liuanistinė mokykla** kviečia į liuanistinių mokyklų mokytojų tobulinimosi seminarą, kuris vyks lapkričio 15 d., sekmadienį, galerijoje „Siela“ Pasaulio lietuvių centre, 14911 E. 127th St., Lemont, IL. Pradžia – 10 val. r. (registracija – nuo 9:30 val. r.). Dalyvaus edukologijos mokslų daktarė iš Lie-

tuvos Austėja Landsbergienė. Apie dalyvavimą pranešti Giedrei Ramanauskaitei (glm.ilinojus@gmail.com) arba Eglei Bankauskaitei (egleinteriordesign@gmail.com).

■ **Tragiškai pasibaigus S. Dariaus ir S. Girėno skrydžiui per Atlantą**, legendinių lakūnų testamento vykdytoju tapo išėivių iš Žemaitijos sūnus lakūnas Feliksas Vaitkus. 1935 m. „Lithuanica II“ skrydis buvo vienintelis sėkmingas skrydis per Atlantą, ketvirtas pagal nuskrastą nuotolį ir šeštas kartas, kai per Atlantą buvo perskrista vienviečiu lėktuvu. Š. m. lapkričio 22 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių, Pasaulio lietuvių centre LB Lemonto apylinkės valdyba ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) rengia Felikso Vaitkaus transatlantinio skrydžio 80-ųjų metų paminėjimą. Didžiojoje salėje bus rodomas filmas „Vienas per Atlantą“ (autorai – J. Čepas ir S. Dargis). Bus vaišės. Visi kviečiami.

■ **Draugo Fondo metinis narių suvažiavimas** įvyks lapkričio 14 d. 10 val. r. „Draugo“ patalpose, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. DF nariai ir svečiai kviečiami gausiai ir aktyviai dalyvauti.

„Lietuviškos muzikos karpiniai“ – Bostone, New Yorke ir Čikagoje

Generalinis konsulas Julius Pranevičius (ketvirtas iš k.) su „Lietuviškos muzikos karpinių“ atlikėjais. LR generalinio konsulato New Yorke nuotr.

LR generaliniame konsulate New Yorke lapkričio 9 d. vyko lietuviškų liaudies dainų parafrazų koncertas „Lietuviškos muzikos karpiniai“. Šis unikalus kompozitorės Zitos Bružaitės tarmių metus minintis projektas atskleidžia tautiškumo, profesionalios muzikos tradicijų ir tarpdisciplininių menų šiuolaikiškas sąveikas. Šeši lietuvių kompozitoriai, pasitelkę skirtingų Lietuvos etninių regionų muzikinį folklorą, aranžavo, perkūrė atpažįstamas ir negirdėtas, šmaikščias ir liūdnas lietuvių liaudies dainas arba savitai interpretavo muzikinio folkloro elementus. Be muzikinės idėjos šis projektas turi ir aktualią filosofinę potekstę, skirtą tirpstantiems lietuviškosios tapatybės simboliams, kurie įamžinami gyvo muzikavimo, šiuolaikinių garso ir vaizdo technologijų pagalba.

Kūrinius atliko dainininkė Rita Mačiliūnaitė-Dočkuvienė ir Čiurlionio kvartetas bei Marius Salynas (elektronika). Videomenininkas Gintautas Velykis kiekvienai kompozicijai pritaikė vizualizaciją su karpinių fragmentais, industriniais ar lietuviško kaimo vaizdais.

„Lietuviškos muzikos karpinių“ koncertas taip pat įvyko Bostone (lapkričio 8 d.), o lapkričio 13 d. jo pasiklausyti kviečiami Čikagos lietuviai. Vieta – Jaunimo centras, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL. Pradžia – 7 val. v.

„Draugo“ info

Ambasadorius – naujasis LF narys

LR ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas su žmona Živile Lietuvių Fondo pokylyje. Sandros Ščedrinės nuotr.

Gausus būrys Lietuvių Fondo narių, aukotojų, svečių susirinko lapkričio 7 d. į Pasaulio lietuvių centre, Lemonte (IL) vykusį tradicinį Lietuvių Fondo pokylį. Šį kartą renginyje daug dėmesio buvo skiriama tiems, kuriems lemta perimti šios organizacijos iškeltą lietuviybės liepsną ir nešti ateinančioms kartoms – studentijai ir jaunimui. Muzikinę vakaro programą atliko Lietuvių Fondo stipendininkas Edvinas Minkštimas.

Pokylyje dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas su žmona, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas su žmona, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė. Pasveikinęs LF pokylio svečius ambasadorius R. Kriščiūnas tarė: „Ilgai nekalbėsiu. Naudodamasis proga noriu pasakyti, kad tampa šios garbingos organizacijos nariu“, – ir įteikė LF valdybos pirmininkui Mariui Kasniūnui LF narystės mokestį.

Lietuvių Fondas nuoširdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems renginyje ir visiems tiems, kurie savo darbais prisidėjo, kad pokylis taptų gražia švente.

LF informacija

Patikslinimas

Šioje lapkričio 10 d. prie Ramunės Kubiliūtės straipsnio „2015 m. „Derliaus pietūs“ išspausdintoje Dainos Čyvičienės nuotraukoje – gėlėmis apdovanojama Rasa Šarauskienė. Į popietę ji sukvieta gražų būrį svečių, kurie susėdo prie ilgo stalo. Jos ir draugių „kavutės klubas“, rinkdavęsis ne tik gerti kavutės ir šnekučiuotis, per praėjusius metus organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ išdą papildė 900 dol. auka.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100